

Individanpassad information till vårdnadshavare

En studie om betydelsen av information om digitala
verktyg i förskolan.

Titel: Individanpassad information till vårdnadshavare – En studie om betydelsen av information om digitala verktyg i förskolan

Augusti 2021

En projektrapport publicerad för Uppsala kommun

Artikelnummer:

Författare: Julia Nordenlöw & Xanthippi Mantzidou

E-post: julia.nordenlow@ uppsala.se och xanthippi.mantzidou@ uppsala.se

Uppsala kommun

Sammanfattning

Dagens förskolebarn växer upp i ett digitaliserat samhälle som gör att arbetet med digitala verktyg blir en naturlig del i förskolans utbildning. Regeringen och Skolverket betonar vikten av att alla barn ska få möjlighet att utveckla sin digitala kompetens. Samtidigt finns det forskare och läkare som är kritiska till att barn ska använda digitala verktyg. I denna studie har vi undersökt vad förskolans information om digitala verktyg har för betydelse för vårdnadshavarens inställning till digitala verktyg. Både kvantitativa och kvalitativa metoder, enkäter och intervjuer, användes i undersökningen. Pedagoger och vårdnadshavare från två olika förskolor med olika erfarenhet av digitala verktyg deltog i studien. Resultatet visar att de flesta pedagoger upplever att de informerar tillräckligt om hur förskolan arbetar med digitala verktyg men vårdnadshavarna hade inte samma uppfattning. Utifrån resultatet framkom att de flesta vårdnadshavare hade en positiv inställning till digitala verktyg men några undantag fanns. En god relation mellan hem och förskola har betydelse för kommunikationen mellan parterna. Förskolans utmaning är att tillgodose vårdnadshavarens individuella behov. Informationsformer kan se olika ut utifrån olika vårdnadshavarens behov. Vi kan se att information från förskolan kan leda till att vårdnadshavare ändrar sin inställning till digitala verktyg.

Nyckelord: Förskola, Information, Digitala verktyg, Vårdnadshavare, Inställning,

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	3
Innehållsförteckning	5
Inledning.....	6
Bakgrund	7
Tillbakablick.....	7
Digital kompetens	7
Skärmtid	7
Mediapanik och pedagogernas roll	8
Samverkan mellan hem och förskola	8
Syfte och frågeställningar.....	10
Metod	11
Urval.....	11
Enkäter	11
Intervjuer	12
Forskningsetiska principer	12
Databearbetning och analys	13
Resultat.....	14
Enkäter – pedagogerna	14
Enkäter – vårdnadshavare	25
Intervju	35
Intervju – pedagoger.....	35
Intervju- vårdnadshavare.....	37
Diskussion	42
Pedagoger	42
Vårdnadshavare	43
Metoddiskussion.....	46
Slutsats	46
Referenser.....	47

Inledning

Digitalisering och arbete med digitala verktyg har blivit en del av förskolans värld. Barn idag föds in i en digital värld som gör att de behöver kunna hantera den. Sedan två år tillbaka är digitalisering och digitala verktyg i förskolan ett faktum i och med att Skolverket har betonat hur viktigt det är för alla barn inom förskolan att utveckla sina digitala kompetenser. Pararellt med att digitaliseringen tar mer plats i förskolans utbildning riktar hälsoexperter och forskare kritik mot tron på digitaliseringens effekter och lyfter fram de negativa konsekvenserna av användningen av digitala verktyg. Eftersom forskning kring digitalisering och yngre barn är begränsad, ifrågasätts användningen av digitala verktyg från förskolebarn mycket.

Den här utvecklingen gjorde att vi blev nyfikna på att studerat pedagogers inställning till användandet av digitala verktyg i förskolans utbildning, vilken inställning de upplever att vårdnadshavarna har samt hur trygga pedagoger känner sig när de informerar vårdnadshavarna. Vi har också undersökt vårdnadshavares inställning och om den har ändrats något efter deras barn har börjat på förskolan. Extra fokus har lagts i på förskolans information angående det digitala arbetet.

Bakgrund

Tillbakablick

Under 2001 bestämde den svenska regeringen att användandet av digitala verktyg på sikt behövde skrivas in i förskolans läroplan (Forsling, 2011, s. 82). Orsaken till att regeringen ville göra förändringen var för att minska de klyftor som fanns, när det handlade om den digitala kompetensen bland barn (Forsling, 2011, s. 78). Det som Forsling (2020) såg i sin studie var att alla förskolor som fick digitala verktyg använde de på olika sätt, eftersom det inte fanns någon tydlig mall eller utbildning på hur man kunde arbeta med verktygen (s. 59). Det bidrog till att vissa förskolor använde verktygen mer frekvent än andra förskolor (Forsling, 2020, s. 59).

Digital kompetens

Digital kompetens handlar om att alla ska bli bekant med olika digitala verktyg för att kunna följa den digitala utveckling som Sverige gör (Regeringskansliet, 2017, s. 6). I läroplanen för förskolan (2018) står det att *”Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information”* (s. 9).

Den digitala kompetensen beskriver Regeringskansliet (2017) som nödvändig för att möta ett mer digitaliserat samhälle (s. 13). Regeringens övergripande mål (2017) är att skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringsstrategin strävar efter att på bästa sätt uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever samt främja kunskapsutveckling och likvärdighet (s. 3). Den digitala kompetensen är också något Thoresson (2019) skriver om (s.11). Hon påtalade att det svenska samhället är inne i en förändring som förskolan och skolan behöver vara med i. Författaren skriver också vad kunskap om digitala verktyg kan skapa, att den kan ge barn förmåga för att kunna veta hur man tar sig an omvärlden och hur man möter den (Thoresson, 2019, s. 11).

En grund för att barnen ska skapa en digital kompetens är att förskolans pedagoger också är motiverade till att använda digitala verktyg i förskolans utbildning. Om pedagogerna inte är motiverade, kan de leda till att barnen inte får möjlighet till att utveckla sin kompetens (Forsling, 2011, s. 82). Det kan skapa en stor klyfta bland barnen i förskolan och har stor påverkan på när de senare växer upp i ett digitalt landskap (Forsling, 2011, s. 78–79). Elza Dunkels (2019) menar också att barn behöver få en kompetens för de inte ska hamna i ett digitalt utanförskap (s. 288). I relation till det digitala utanförskapet skriver hon att barn behöver få en möjligt att utforska nätet. Under tiden barnet utforskar nätet ska det finnas en närvarande vuxen för att säkra upp så barnet inte möter något olämpligt (Dunkels, 2019, s. 292).

Skärmtid

Idag diskuteras begreppet skärmtid i de svenska förskolorna, skärmtid som uppmärksammades i samband med den reviderade läroplanen för förskolan, Lpfö 18, som trädde i kraft 1 juli 2019. Det som uppmärksammades/oroades ur vårdnadshavarnas perspektiv var hur mycket tid som

är lämpligt för förskolebarn att sitta framför en skärm och om förskolas yngsta barn får vistas framför skärmar. WHO:s nya riktlinjer om yngre barns skärmtid samt den kritik som kommer från vissa läkare och forskare, förstärker vårdnadshavarnas oro. Enligt WHO:s riktlinjer rekommenderas de ingen skärmtid alls till barn under två år och till barn mellan två och fyra år max en timme per dag (2019). Det finns olika perspektiv på hur man kan se på skärmtid och hur man ska förhålla sig till det. Vissa kritiker menar att hjärnan kan skadas och att vi människor är sociala varelser och ska socialiseras med andra och inte sitta framför en skärm (Rönneberg, 2019, s. 3).

Forsling (2020) beskriver att det i Sverige alltid funnits olika ”faror” under åren. Detta hänger ihop med att man har börjat prata om ordet skärmtid (s. 60). Under 1980-talet talade man om att barn inte ska lyssna på radio till att barn inte ska sitta för mycket framför tv (Forsling, 2020, s. 60). När man talar om skärmtid handlar det om hur lång tid barnen sitter framför en skärm. Detta kan också skapa en risk att vårdnadshavarna blir fast vid den faktiska tiden istället för att se vad barnen gör med plattan. Detta gör att skärmtid inte ska ses som bara begreppet utan någonting mer (Dunkels, 2019, s. 291).

Mediapanik och pedagogernas roll

När digitala verktyg blev obligatorisk i förskolan var forskningen om barn i dessa åldrar och digitala verktyg begränsad, vilket ledde till en mediapanik. Dunkels (2019) definierar begreppet mediapanik som den första fasen i mötet med en ny teknik eller ett nytt media, som utmärkas av känslomässiga reaktioner (s. 284-285). Elza (2019) skriver att paniken kommer framförallt ifrån till exempel vissa läkare och forskare som har investerat i tidigare tankesätt kring digitala verktyg (Dunkels, s. 285). I en kartläggning om digitala verktyg i förskolorna i en större svensk kommun visar det sig att föräldrar är oroliga för att barnen ska utsättas för en utökad skärmtid. Förskollärarna i studien visade frustration över att de inte fullt ut kan bemöta föräldrarnas oro genom att beskriva och stå för det arbete de gör med digitala verktyg för lärande (Forsling, 2020, s. 60). Det gör att förskolans pedagoger behöver bevisa att digitala verktyg i förskolan inte betyder att barnen ska sitta mer framför en lärplatta eller att en lärplatta ska ersätta en pedagog utan att pedagogen har en avgörande roll i användandet av digitala verktyg (Kjällander, 2019, s. 23-24).

Lärande i förskolan sker inte automatiskt bara för att barnen använder digitala verktyg, utan pedagogerna behöver finnas med och inbjuda till nya lekmiljöer och lekmaterial (Kjällander, 2019, s. 32). Sedan menar Skolverket (2021) att digitala verktyg inte ska bytas ut mot andra material utan det ska både finnas det analoga och det digitala. Alla de olika verktyg och material som förskolan har ska vara en del av förskolans undervisning och utbildning.

Samverkan mellan hem och förskola

Det har inte bara skett en förändring i det digitala samhället utan också av föräldrarnas roll till förskolan. Förr var fokus på att föräldrarna skulle lämna barnen på förskola för att arbeta, idag är det mer fokus på att öka föräldrarnas inflytande och delaktighet i förskolans utbildning (Harju & Tallberg Boman, s. 15-16). Inflytande och delaktighet är också något som nämns i förskolans läroplan (2018) ”*Arbetslaget ansvarar för vara tydliga i fråga om mål och innehåll i utbildningen för att skapa förutsättningar för barns och vårdnadshavares möjligheter till*

inflytande, (s. 17)”. Denna förändring har gjort att dagens föräldrar har ett annat behov än föräldrar för några år sedan (Harju & Tallberg Boman, s. 16). Sandberg och Vuorinen (2020) skriver att på grund av att begreppet samverkan alltid förändras bidrar det till att en osäkerhet skapas mellan hem och förskola och man behöver alltid reflektera och granska hur samverkan ska se ut nu, till skillnad från hur det såg ut för några år sedan (s. 18). Det blir samtal om hur hem och förskola vill att samverkan ska vara för att skapa de bästa förutsättningar för det enskilda barnet (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 18). Författarna (2020) lyfter också upp den text i förskolans läroplan som säger att förskolan har ett ansvar för att skapa en sådan bra relation som möjligt och vad förskolan ska ge hemmet (Sandberg & Vuorinen, s. 95).

En god relation mellan hem och förskola är nyckeln till att samverkan ska fungera. När det finns en samverkan mellan hem och förskola kan det bidra till att det enskilda barnet utvecklas på bästa möjliga sätt (Kjällander & Riddersporre, 2019, s. 213). Harju och Tallberg Boman (2013) nämner att förskolan behöver tänka på hur de skriver så att föräldrarna ska förstå för annars kan det leda till missförstånd (s. 43). Det kan också bli missförstånd när det finns svårigheter med kommunikationen mellan pedagoger och vårdnadshavare. Missförståndet kan bidra med att de blir en konflikt som sedan påverkar barnet (Harju & Tallberg Boman, 2013, s. 43). En annan sak som också skapar en svårighet mellan hem och förskola är att alla föräldrar har olika syften och vill ha olika mycket information. Det gör att förskolan inte kan fånga alla föräldrar, för vissa vill ha mer information om det sociala medan andra vill ha om det pedagogiska (Harju & Tallberg Boman, s. 67).

Det finns olika tillfällen när hem och förskola möter varandra i informationssituationer, det kan vara på utvecklingssamtal, vid lämning och hämtning och genom månadsbrev eller veckobrev (Tallberg, 2017, s. 88). I Sandberg och Vuorinens bok (2020) skriver de att deras tidigare studie har visat att både utvecklingssamtalen och den vardagliga kontakten är den form som både hem och förskola uppskattar mest (s. 59). En svårighet som förskolan har är att förskolans pedagoger inte hinner möta varje förälder när det kommer flera samtidigt. Det kan leda till att informationen mellan hem och förskolan inte alltid hinns med och som gör att vissa saker missas (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 28 och 42). Informationen mellan hem och förskola kan leda till att ett relationer byggs. Relationsbygget ger föräldrarna en känsla av att, här känner jag mig trygg och här vill jag lämna mitt barn (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 42). Förskolan som utbildningsform behöver ta med sig att de har en makt över barnens föräldrar och att det är förskolans ansvar att försöka hålla en sådan god kontakt som möjligt (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 60- 61). Om det finns en god relation mellan hem och förskola kan det också ha betydelse för förskolans kvalitet (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 130).

Det är ett givande och ett tagande mellan hem och förskola, förskolan behöver ha information om hur barnet är hemma för att skapa sig en förståelse för varför barnet är på ett sätt. Förskolan behöver också ge hemmet information hur barnet är och har det på förskolan. De kan skapa förutsättningar för en god samverkan (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 65).

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka vilken betydelse förskolans information har för vårdnadshavarnas uppfattningar om digitala verktyg.

Frågeställningar:

- Hur viktig är informationen från förskolepedagoger till vårdnadshavare om arbetet med digitala verktyg?
- Hur upplever förskolepedagoger vårdnadshavarnas inställning till digitala verktyg?
- Vilket samband finns mellan information från förskolepedagoger till vårdnadshavare om digitala verktyg och vårdnadshavarnas inställning till digitala verktyg?

Metod

I studien deltog pedagoger och vårdnadshavare från två olika förskolor. Till insamlingen av material användes både enkäter och fördjupande intervjuer.

Urval

Urvalet till denna studie var två förskolor som har arbetat olika mycket/länge med digitala verktyg. Första förskolan som vi benämner som förskola 1 i rapporten, är belägen i en medelstor stad där pedagogerna har arbetat väldigt länge med digitala verktyg och förskolan har varit utsedd som en IKT förskola. Andra förskolan som vi benämner som förskolan 2 i rapporten, är belägen lite utanför en medelstor stad och har inte riktigt arbetat lika mycket/länge med digitala verktyg. Vi valde att intervjua en pedagog och två vårdnadshavare från varje förskola.

Enkäter

Vi använde två olika enkäter, en som riktades sig till förskolornas pedagoger och en till vårdnadshavarna på de båda förskolorna. Enkäter är en bra metod att använda sig av när man vill fråga en större mängd människor och att alla som får enkäten ska svara på samma frågor. Detta gjorde det möjligt för oss att få in en stor svarsfrekvens från en större population (Esaiasson m.fl., 2010, s. 228–229).

Innan vi skapade enkäten genomfördes en provenkät som vi analyserade. Denna analys utgick ifrån att vi skapade oss en bild över vilka frågor som fungerade och vilka som behövde göras om (Esaiasson m.fl., 2010, s. 242). Enkäten bearbetades ur olika synvinklar och därefter gjordes den slutgiltiga enkäten. Vi formulerade frågorna och undersökte vilken ordning de skulle ha för att få ett stort deltagande som möjligt (Esaiasson m.fl., 2010, s. 240-242). Vi strävade efter att inte ha för långa frågor, eftersom det kan göra att den om svarar inte orkar läsa klart frågan (Halvorsen, 1992, s. 90–91).

Det som också lades mycket tid på var att hitta lämplig ordningsföljd för svarsalternativen. Under hela skapandet hade vi fyra alternativ med de positiva alternativen i början och de två negativa i slutet, vi hade två positiva och två mer negativa svarsalternativ. Vi valde att inte ha något alternativ som var ”vet inte” eller ”vet ej”, det var för att sådana alternativ skulle kunna leda till att flera skulle svara någon av dessa för att de inte orkar svara på frågan. Det här är också något som Trost och Hultåker (2016) skriver i sin bok, att många kommer då att välja något av alternativ för att slippa svara (s. 74). Vi valde att göra en webbenkät med hjälp av Office programmet forms. Webbenkäter gör det möjligt att man som ansvarig inte behöver registrera svaren själv, det görs av programmet (Trost & Hultåker, 2016, s. 135 och 145). Det gjorde de möjligt för oss att gå in på enkäten för att se hur många som har svarat

Enkäterna skickade vi ut i form av en länk till vederbörandes mejladresser, för att enkäterna skulle bli lättillgängliga. Som Trost och Hultåker (2016) skriver i sin bok skickade vi ut påminnelser med hjälp av att sätta upp lappar på avdelningarnas dörrar. De skriver också om att när man skickar ut en påminnelse så ska texten vara kort och lättläst (s. 121). Denna korta påminnelse i bemärkelsen för att just påminna dem att svara. Plus att vi behövde ha fler svar på enkäterna.

Intervjuer

Vi använde semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerade intervjuer är att intervjuaren har en färdig lista med olika teman som intervjun ska innehålla samt olika frågor som dessa teman innehåller. Det gör att intervjun blir mer flexibel och att intervjupersonerna har möjlighet och plats till att svara mer ingående (Denscombe, 2000, s. 135). Med intervjuerna fick vi möjlighet att fördjupa oss och diskutera mer om hur förskolan informerar om digitala verktyg och vad både vårdnadshavarna och förskolans pedagoger tyckte om det.

Under skapandet av intervjufrågorna började vi med att bestämma vilka frågor som skulle användas för att få information som vi inte fick från enkäterna. Vi började med frågor som var allmänna för att kunna skapa en kontakt med den intervjuade och skapa en god stämning (Esaiasson m.fl., 2010, s. 265). Sedan bestämde vi att intervjuandet skulle ske enskilt för att skapa en trygghet hos deltagaren.

Intervjuerna hölls digitalt genom Teams och vi använde oss av ljudinspelning. Ljudinspelningen gjorde det möjligt för oss att bli påminda om något som vi inte hade registrerat under intervjun. Under intervjuns gång antecknade vi också allt vi såg och som inte kan höras. De anteckningar som vi gjorde under intervjuns gång var de ickeverbala uttryck som man hörde eller såg (Denscombe, 2000, s. 145). Vi ville att deltagaren skulle känna sig motiverad till att svara på alla frågor, därför fick de se frågorna innan så att de skulle vara förberedda (Esaiasson m.fl., 2010, s. 264). De frågorna och teman som vi hade förberett var också något som vi hade med oss utskrivet för att skapa en trygghet för oss.

Forskningsetiska principer

Vi använde oss av två sorters informationsbrev, ett för att informera om enkäterna och det andra för att informera om hur intervjuerna skulle gå till.

Det informationsbrev som var till enkäterna skickades ut innan enkäten samt fanns brevet också skrivet i formsenkäten. I formsenkäten berättade vi vad syftet var med studien samt att deltagaren när som helst fick avsluta enkäten. Vårdnadshavarna och pedagogerna fick även information om hur lång tid enkäten skulle ta att svara på och om det var något som de funderade över så hade de fått våra mejladresser. Vi hade också gjort ett kort informationsbrev som annonserade i Unikum att enkäten skulle komma till pedagogerna och vårdnadshavarna (Vetenskapsrådet, 2011, s. 7). I brevet beskrev vi att de som svarade på enkäten var anonyma och att det bara var vi som gjorde undersökningen som har tillgång till materialet. Med hjälp av denna information har den som svarade en kännedom till samtyckekravet som ingår i de forskningsetiska principerna (Vetenskapsrådet, 2011, s. 9).

Informationsbrevet som vi skrev i anslutning till intervjuerna var mer detaljerat. I brevet informerade vi åter igen vad syftet var med studien och vad intervjuerna skulle tillföra till studien. Sedan berättade vi också att intervjupersonerna skulle få tillgång till frågorna innan så de inte skulle uppleva en nervositet inför intervjutillfället. Vi skrev också att de hade rättighet att avsluta intervjun när som helst och om det var någon fråga de inte var bekväma med behövde dem inte svara på den. I brevet som var till intervjuerna var vi också extra tydliga med att deras identitet inte kommer att rubbas utan att vi kommer att beskriva dem med andra benämningar i

rapporten, vilket gör att läsaren inte kommer kunna identifiera dem (Vetenskapsrådet, 2011, s. 12). Vi skrev också i informationsbrevet att materialet som vi får i in med hjälp av enkäterna och intervjuerna inte kommer att användas mer än till denna studie (Vetenskapsrådet, 2011, s. 14).

Databearbetning och analys

För att analysera materialet av enkäterna och intervjuerna använde vi oss av både kvalitativa och kvantitativa metoder. Kvalitativ forskning bygger på att man använder sig av olika beskrivningar när materialet ska analyseras. Kvantitativa metoder handlar om att ha siffror som en central enheten när man analyserar (Denscombe, 2000, s. 204–205). Det kan vara att man ska hitta olika mönster, som man sedan kan bearbetas statistiskt (Bjereld, Demker & Hinnfors, 2002, s. 114).

Resultaten från enkäterna kommer redovisas först och sedan resultaten från intervjuerna. Pedagogernas enkätsvar kommer presenteras först i stapeldiagram där antalet är nämnaren. Sedan kommer resultaten från de två förskolorna att redovisas i procent för det fanns en skillnad i antalet pedagoger som svarade. Efter pedagogernas resultat kommer vårdnadshavarnas resultat att redovisas, där upplägget är likadant som pedagogernas enkätsvar.

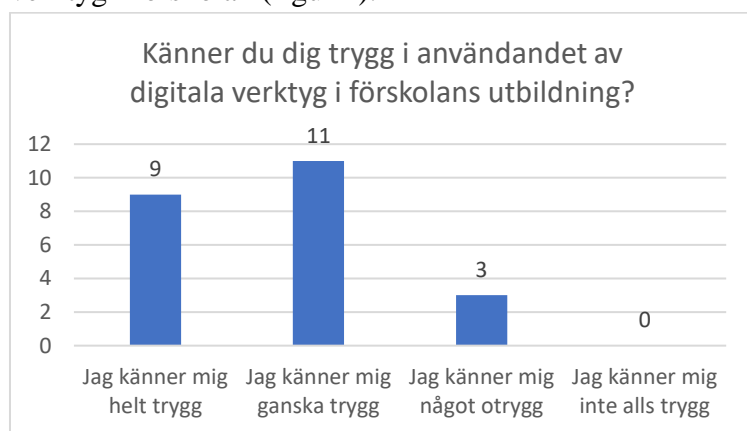
Vi valde att transkribera alla intervjuer för att lättare hitta olika mönster. De olika mönstren som vi hittade redovisas i form av olika tankekartor. Intervjuerna från pedagogerna kommer redovisas först och därefter vårdnadshavarnas.

Resultat

I resultatet redovisas enkätsvaren först och därefter intervjuerna. Totalt svarade 23 pedagoger från två olika förskolor på enkäten. Från förskola 1 var det 16 pedagoger och 7 stycken på förskola 2. Totalt svarade 89 vårdnadshavare på enkäten, 51 stycken från förskola 1 och 38 stycken från förskola 2. Det fanns några frågor som inte besvarades av alla och en fråga som deltagaren fick välja flera olika alternativ. Det gör att det blir olika svarsantal i frågorna.

Enkäter – pedagogerna

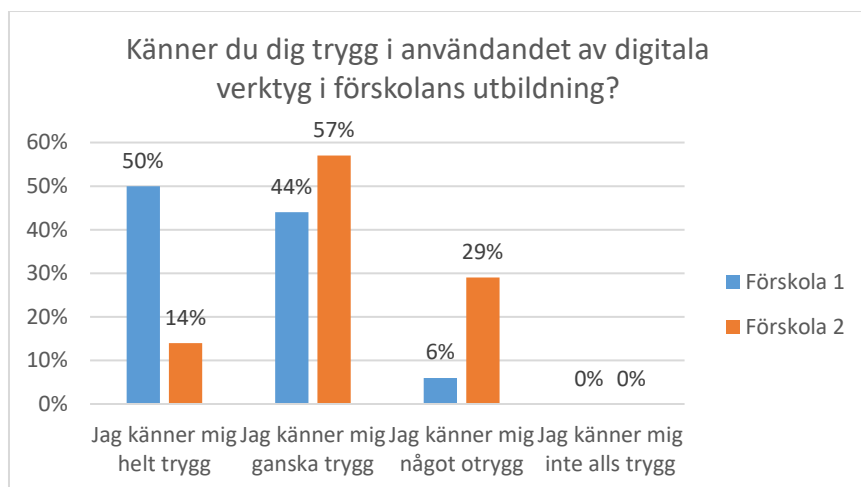
Nio stycken pedagoger kände sig helt trygga när de använde digitala verktyg i förskolans utbildning. 11 stycken pedagoger kände sig ganska trygga och tre pedagoger kände sig något otrygga. Ingen av pedagogerna svarade att de inte alls kände sig trygga när de använde digitala verktyg i förskolan (figur 1).

Figur 1 - 11 stycken pedagoger upplevde att de kände sig ganska trygga och ingen pedagog kände sig otrygg när de använde digitala verktyg.

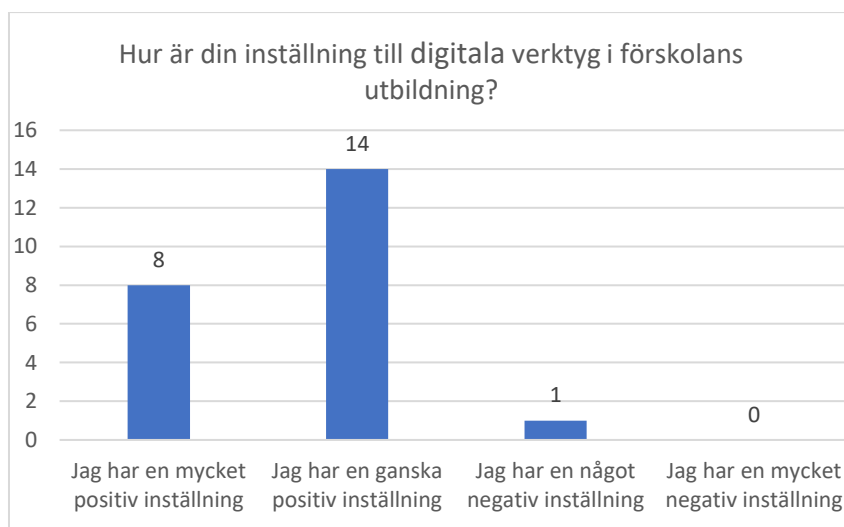
Stapeldiagrammet i figur 2 visar att 50 % av förskola 1:s pedagoger svarade att de kände sig helt trygga när de använde sig av digitala verktyg. 44 % av förskola 1:s pedagoger som kände sig ganska trygga och 6 % kände sig något otrygga med att använda digitala verktyg i förskolan. Det var ingen av förskola 1:s pedagoger som svarade att de inte alls kände sig trygga. På förskola 2 svarade 14 % av pedagogerna att de kände sig helt trygga. 57 % av pedagogerna svarade att de kände sig ganska trygga när de använde digitala verktyg och 29 % av pedagogerna

svarade att de kände sig något otrygga. Ingen pedagog på förskola 2 svarade att de inte alls kände sig trygga.

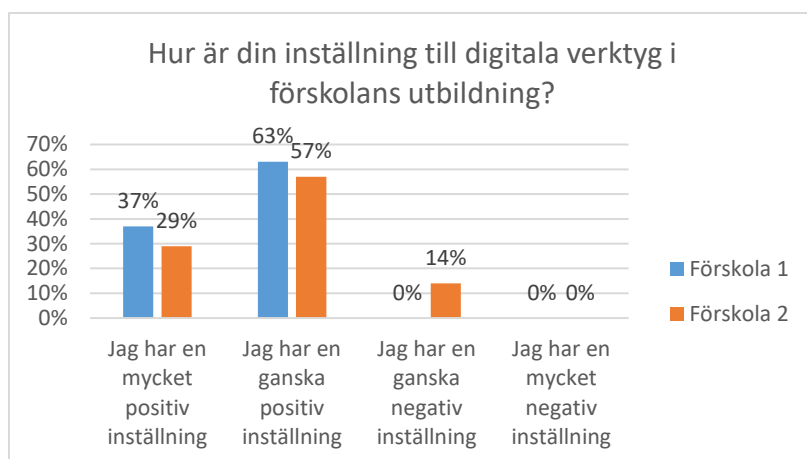
Figur 2 – 50 % av förskola 1:s pedagoger upplevde sig känna helt trygga när de använde digitala verktyg. På förskola 2 var det 57 % av pedagogerna som upplevde att de kände sig ganska trygga med att använda digitala verktyg.

Åtta stycken pedagoger angav att de hade en mycket positiv inställning till digitala verktyg i förskolans utbildning och 14 stycken svarade att de hade en ganska positiv inställning. Det fanns en pedagog som svarade att man hade en något negativ inställning (figur 3).

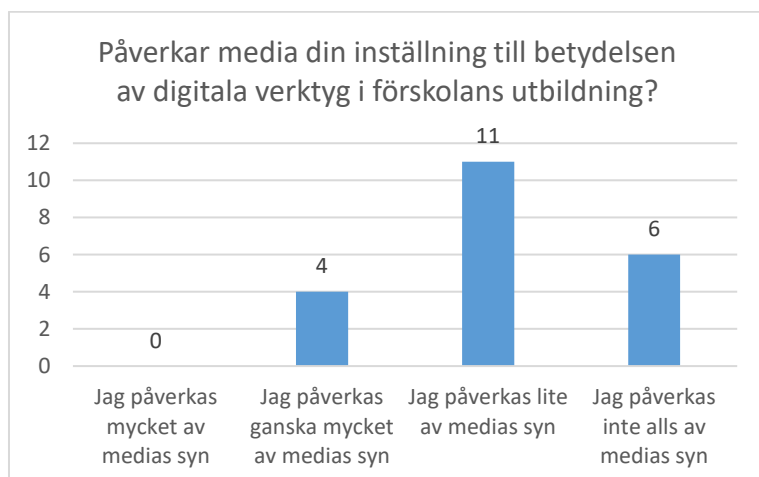
Figur 3 - 11 pedagoger svarade att de hade en ganska positiv inställning till digitala verktyg. Ingen pedagog svarade att de har en mycket negativ inställning till digitala verktyg i förskolans utbildning.

37 % av pedagogerna på förskolan 1 upplevde att de hade en mycket positiv inställning till digitala verktyg. 63 % av pedagogerna hade en ganska positiv inställning. Det var ingen pedagog på förskola 1 som upplevde att man hade en ganska negativ eller mycket negativ inställning till digitala verktyg. På förskolan 2 hade 29 % av pedagoger svarat att de hade en mycket positiv inställning, 57 % av pedagoger hade en ganska positiv inställning och 14 % hade en ganska negativ inställning till digitala verktyg i förskolans utbildning (figur 4).

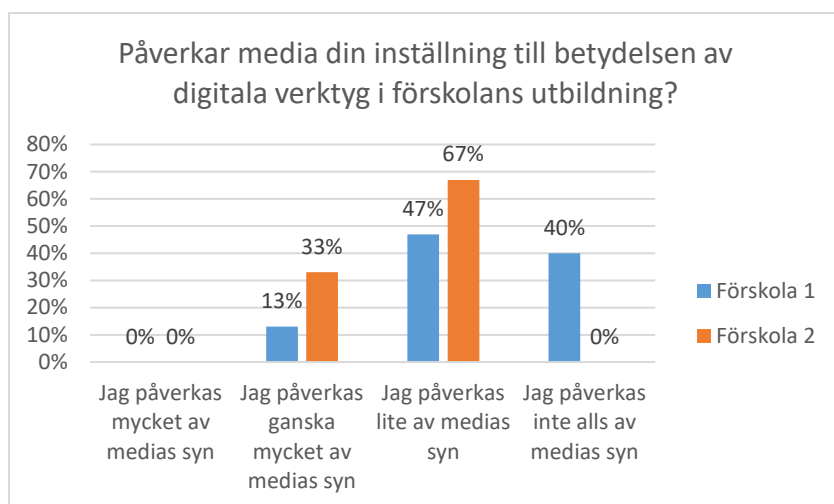
Figur 4 - 63 % av förskola 1:s pedagoger och 57 % av förskola 2:s pedagoger svarade att de hade en ganska positiv inställning till digitala verktyg.

11 stycken av pedagogerna svarade att de påverkades lite av medias syn kring betydelsen av digitala verktyg i förskolans utbildning. Stapeldiagrammet visar också att fyra stycken pedagoger upplevde att de påverkades ganska mycket av medias syn och sex stycken angav att de inte alls påverkades av media. Det var ingen av pedagogerna som valde alternativet att deras inställning påverkas mycket av medias syn när det kommer till digitala verktyg (figur 5).

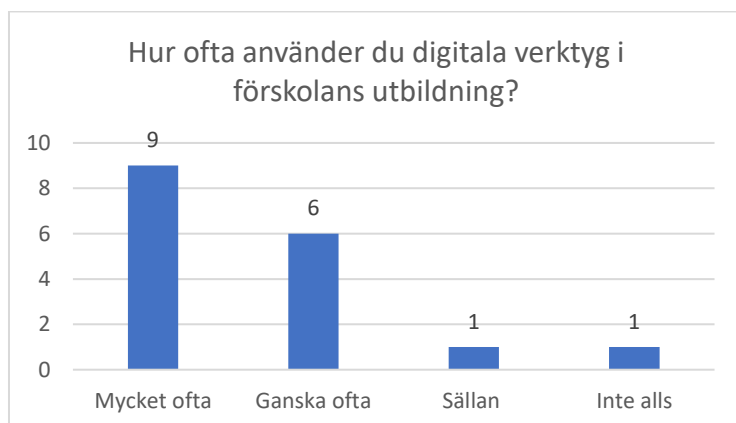
Figur 5 - 11 stycken av pedagogerna upplevde att de påverkas lite av medias syn. Det var ingen av pedagogerna som svarade att de påverkas mycket av medias syn.

13 % procent av pedagogerna på förskola 1 svarade att de påverkades ganska mycket av media. 47 % av pedagogerna ansåg att media påverkade deras inställning lite och 40 % av pedagoger svarade att de inte alls påverkades av medias syn. På förskolan 2 påverkades 33 % av pedagoger ganska mycket av media och 57 % av pedagoger påverkades lite. Det var ingen pedagog som inte alls påverkades (figur 6).

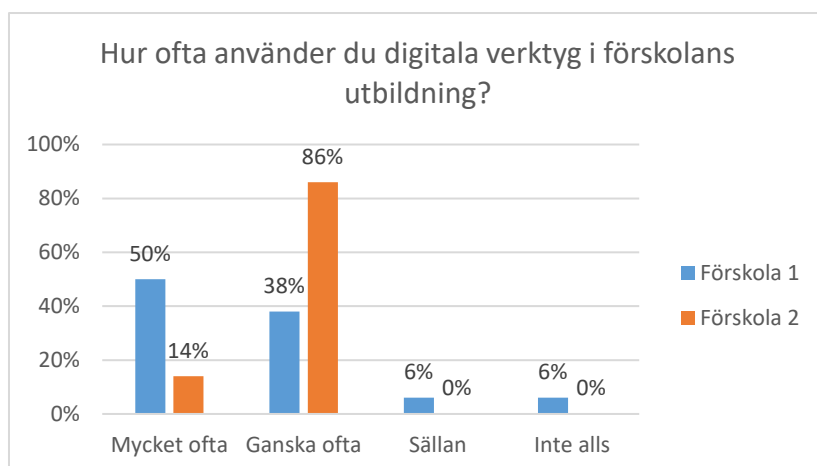
Figur 6 - 47 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att de påverkas lite av medias syn och 67 % av förskola 2 svarade detsamma.

Figur 7 visar att nio stycken pedagoger upplevde att de använde digitala verktyg mycket ofta i förskolans utbildning och sex stycken svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta. En pedagog svarade att hen sällan använde digitala verktyg och en pedagog svarande att hen inte alls använde digitala verktyg i förskolans utbildning.

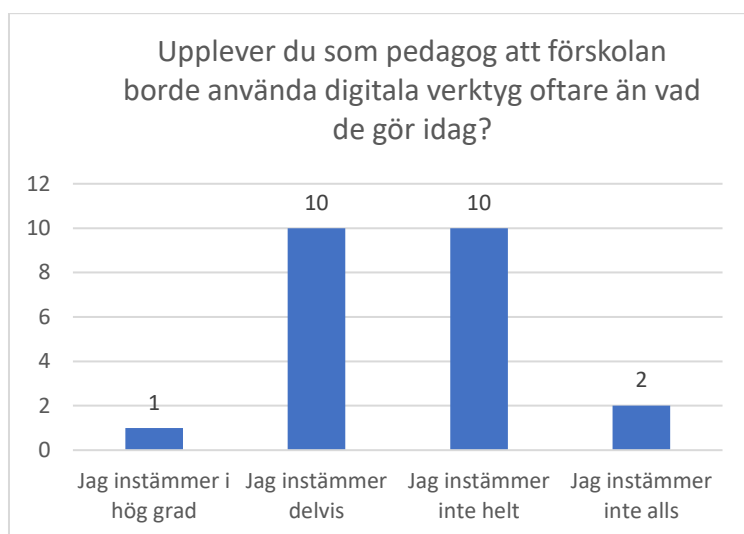
Figur 7 - Nio pedagoger svarade att de använder digitala verktyg mycket ofta. En pedagog svarade att hen använde digitala verktyg sällan och en pedagog svarade att hen inte alls använde digitala verktyg i förskolans utbildning.

På förskolan 1 använde 50 % av pedagogerna digitala verktyg mycket ofta i förskolans utbildning. 38 % svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta och 6 % svarade att de använde digitala verktyg sällan. 6 % av pedagogerna svarade att de inte alls använde digitala verktyg i förskolans utbildning. På förskolan 2 använde 14 % av pedagogerna digitala verktyg mycket ofta och 86 % svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta. Ingen av pedagogerna på förskola 2 använde digitala verktyg sällan eller inte alls i förskolans utbildning (figur 8).

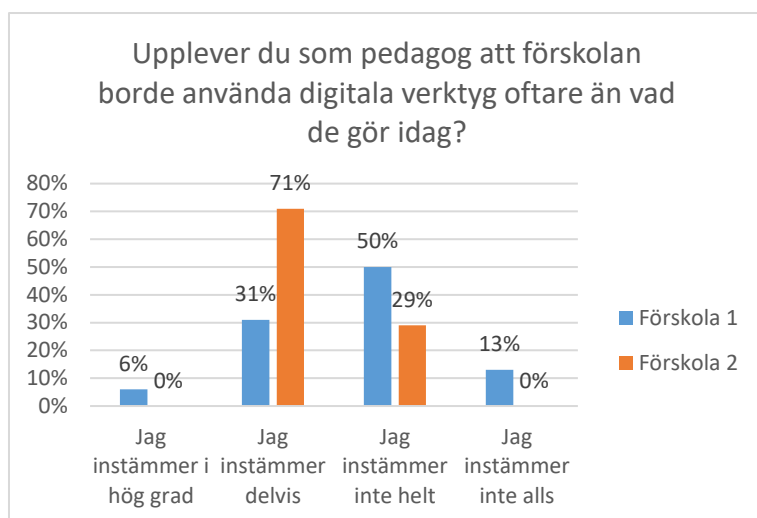
Figur 8 - 50 % av förskola 1:s pedagoger svarade att de använde digitala verktyg mycket ofta och 86 % av förskola 2:s pedagoger svarade att de ganska ofta använde digitala verktyg i förskolans utbildning.

10 stycken pedagoger svarade att de delvis instämde att förskolan borde använda digitala verktyg mer än vad förskolan gör idag och 10 pedagoger svarade att de inte helt instämde med att förskolan borde använda digitala verktyg mer. Två pedagoger svarade att de inte alls instämde och en pedagog svarade att hen instämde i hög grad att förskolan borde använda digitala verktyg mer än vad förskola gör idag (figur 9).

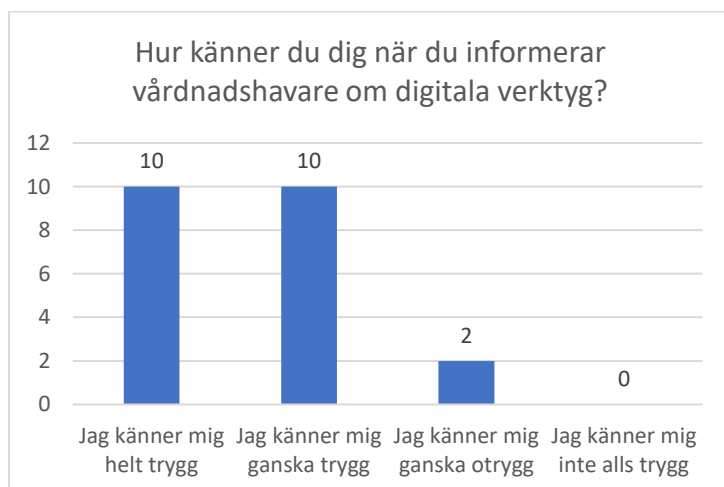
Figur 9 - Det var tio pedagoger som upplevde att det stämde delvis och tio pedagoger svarade att det inte helt stämde att förskolan skulle använda digitala verktyg oftare än vad förskolan gör idag.

6 % av förskola 1:s pedagoger instämde i hög grad med att förskolan borde använda sig mer av digitala verktyg. Ingen pedagogerna på förskola 2 svarade med det alternativet. På förskola 1 höll 31 % av pedagogerna delvis med om att förskolan borde använda sig mer av digitala verktyg. Det var 71 % av pedagogerna på förskola 2 som delvis höll med att förskolan borde använda mer. 50 % av pedagogerna på förskola 1 höll inte helt med om att förskola skulle använda sig mer av digitala verktyg. På förskola 2 var det 29 % av pedagogerna som inte helt höll med. Sedan var det 13 % av pedagogerna på förskola 1 som inte alls höll med. Det var ingen pedagog på förskola 2 som har angivit detta alternativ (figur 10).

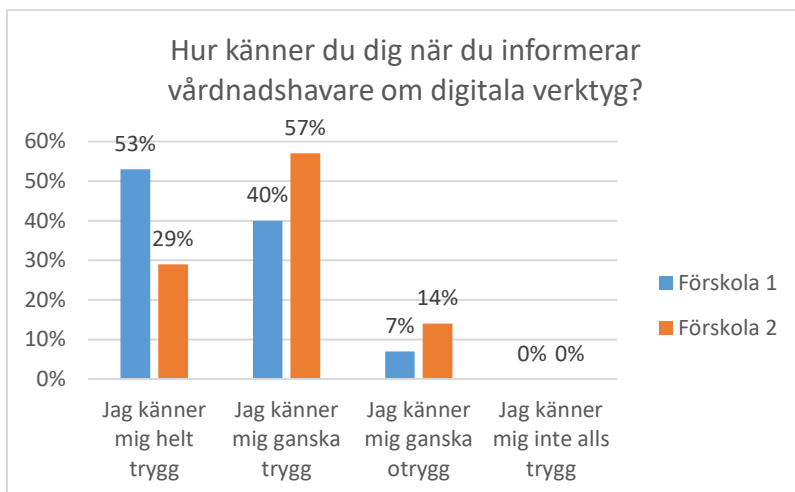
Figur 10 - 50 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att inte helt håller med att förskolan ska använda digitala verktyg oftare. På förskola 2 var det 71 % av pedagogerna som upplevde att det stämmer delvis att förskolan ska använda digitala verktyg oftare.

Det var 10 stycken pedagoger som svarade att de kände sig helt trygg när de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg och 10 pedagoger svarade att de kände sig ganska trygga. Två stycken upplevde att de kände sig ganska otrygga när de informerar och igen av pedagogerna svarade att de inte alls kände sig trygga när de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg (figur 11).

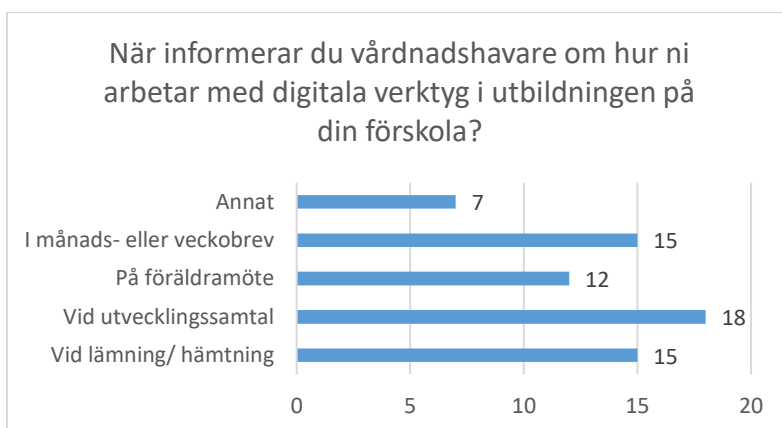
Figur 11 - Det var både 10 pedagoger på känner mig helt trygg samt tio pedagoger som känner sig ganska trygga. Det är ingen pedagog som kände att de i alls känner sig trygga.

53 % av pedagogerna på förskolan 1 svarade att de kände sig helt trygga när de informerar om digitala verktyg. På förskola 2 svarade 29 % av pedagogerna att de kände sig helt trygga. 40 % av pedagogerna på förskola 1 kände sig ganska trygga och 57 % gjorde det på förskola 2. 7 % av förskola 1:s pedagoger kände sig ganska otrygga och på förskola 2 svarade 14 % av pedagogerna att de kände sig ganska otrygga. Ingen pedagog svarade att de inte alls kände sig trygga när de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg till vårdnadshavare (figur 12).

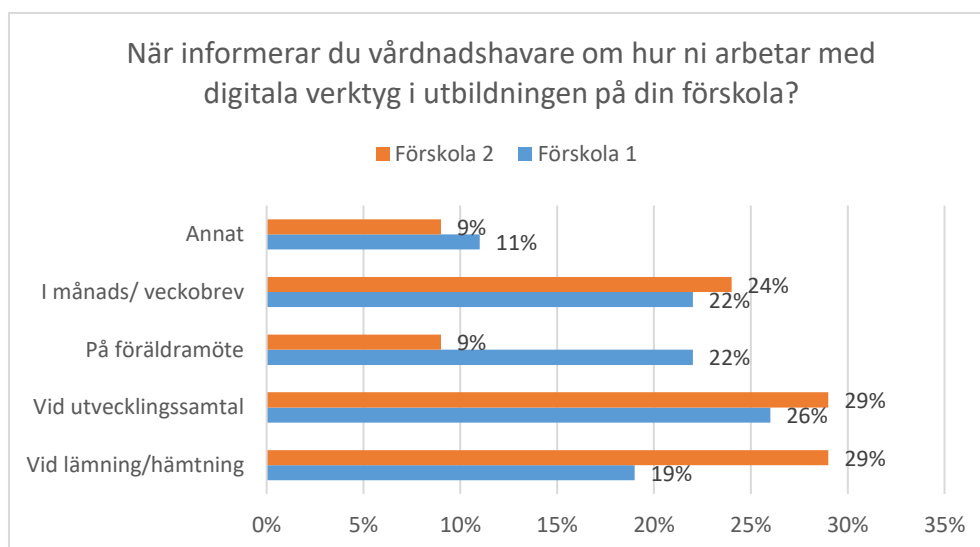
Figur 12 - På förskola 1 var det 53 procent som kände sig helt trygga när de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg. På förskola 2 svarade 57 procent av pedagogerna att de kände sig ganska trygga när de informerar vårdnadshavare.

Diagrammet i figur 13 visar att 18 stycken pedagoger svarade att de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg vid utvecklingssamtal och 15 stycken pedagoger angav att de informerade i månads- eller veckobrev. 15 pedagoger svarade att de informerade vid lämning eller hämtning och 12 pedagoger svarade att de informerade vårdnadshavarna vid föräldramöten. Sju pedagoger upplevde att de informerar vårdnadshavare på ett annat sätt än de alternativ som fanns att välja.

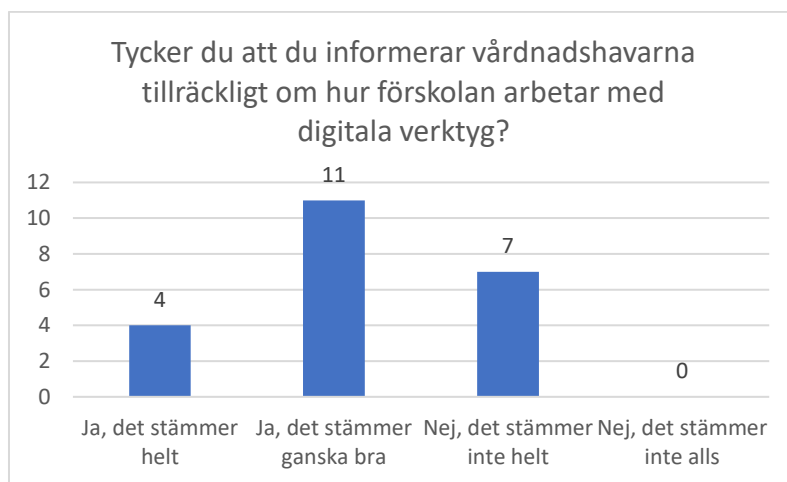
Figur 13 - 18 pedagoger svarade att de informerar vårdnadshavare om digitala verktyg vid utvecklingssamtal och sju pedagoger svarade att de informerar vårdnadshavare vid ett annat tillfälle om hur förskolan arbetar med digitala verktyg.

6 % av pedagogerna på förskola 1 informerade vårdnadshavare om arbetet med digitala verktyg vid utvecklingssamtal, 22 % på föräldramöte och i veckobrev/månadsbrev och 19 % vid lämning och/eller hämtning. 11 % av pedagogerna svarade att de informerade vårdnadshavare på ett annat sätt. På förskolan 2 svarade 29 % av pedagogerna att de informerar vårdnadshavare vid lämning och hämtning och 29 %. Informerade vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. 24 % av förskolan 2:s pedagoger svarade att de informerar vårdnadshavare i veckobrev eller månadsbrev och på föräldramöten (figur 14).

Figur 14 – På förskola 2 svarade 29 % av pedagogerna att de informerar vårdnadshavare vid utvecklingssamtal och vid lämning/hämtning. 26 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att de informerade vårdnadshavare vid utvecklingssamtal om hur förskolan arbetar med digitala verktyg.

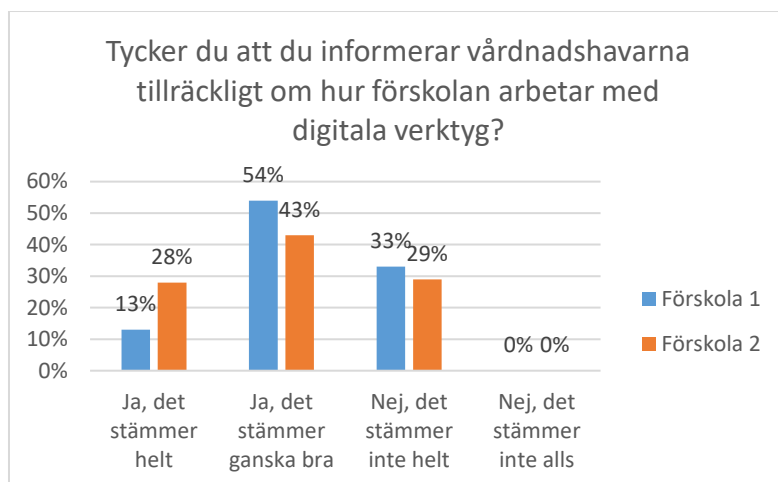
11 stycken av pedagogerna upplevde att det stämde ganska bra med att de informerar vårdnadshavarna tillräckligt om arbetet med digitala verktyg och sju pedagoger svarade att det inte helt stämde med att de informerar tillräckligt. Fyra pedagoger upplevde att det stämde helt att de informerar tillräckligt till vårdnadshavarna och ingen pedagog svarade att det inte alls stämde med att förskolan informerar vårdnadshavare tillräckligt om förskolans arbete med digitala verktyg (figur 15).

Figur 15 - Det var 11 pedagoger som tyckte att det stämde ganska bra med att de informerar tillräckligt. Ingen pedagog tyckte att de inte alls stämde.

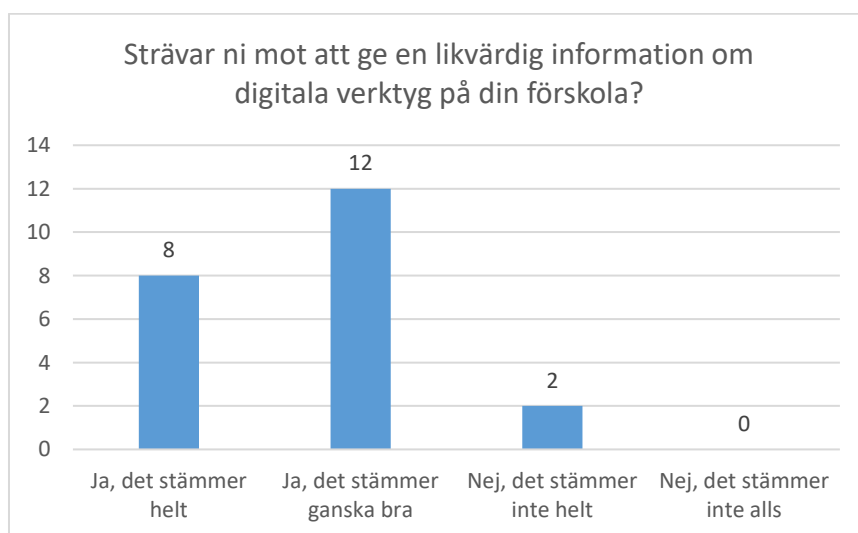
13 % av pedagogerna på förskolan 1 upplevde att de informerar tillräckligt om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. 54 % av pedagogerna ansåg att det stämde ganska bra att de informerar vårdnadshavarna tillräckligt om hur förskolan arbetar med digitala verktyg medan 33 % av de svarade att det inte helt stämde. På förskolan 2 upplevde 28 % av pedagogerna att de informerade vårdnadshavare tillräckligt och 43 % tyckte att det stämde ganska bra att förskolan ger tillräckligt med information. 29 % upplevde att de inte helt stämde att deras information är tillräcklig och ingen pedagog på de båda förskolorna som inte alls tyckte att de

stämde med att de inte ger tillräcklig information om förskolans arbete med digitala verktyg (figur 16).

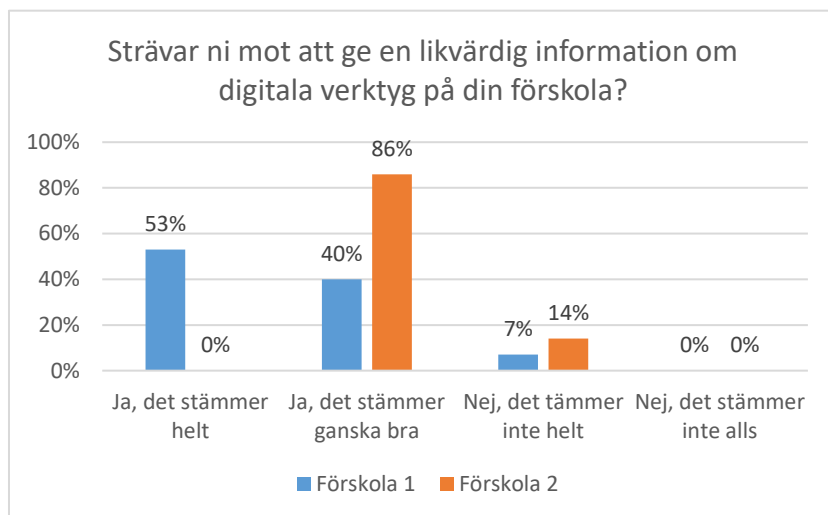
Figur 16 - 54 % av förskola 1:s pedagoger svarade att det stämde ganska bra med att de informerar tillräckligt. Sedan var det 43 % av pedagogerna på förskola 2 som upplevde att det stämde ganska bra med att de informerar vårdnadshavarna tillräckligt.

12 stycken pedagoger upplevde att det stämde ganska bra med att deras förskola ger en likvärdig information om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. Åtta stycken pedagoger svarade att det stämde helt med att deras förskola ger en likvärdig information och två pedagoger svarade att det inte helt stämde med att förskolan ger en likvärdig information. Ingen pedagog upplevde att det inte alls stämde med att förskolan ger en likvärdig information om digitala verktyg (figur 17).

Figur 17 - 12 stycken pedagoger upplevde att det stämde ganska bra med att förskola strävar efter att ge en likvärdig information och ingen pedagog tyckte att det inte alls stämde att de ger en likvärdig information till vårdnadshavare om digitala verktyg.

53 % av pedagogerna på förskolan 1 svarade att det stämde helt med att de gav en likvärdig information till vårdnadshavare om digitala verktyg. 40 % ansåg att det stämde ganska bra att de gav en likvärdig information och 7 % tyckte att de inte helt stämde med att förskolan ger en likvärdig information om digitala verktyg. På förskolan 2 tyckte 86 % av pedagogerna att det stämde ganska bra att förskolan informerar likvärdigt om digitala verktyg. 14 % av pedagogerna tyckte att det inte helt stämde med att förskolan ger en likvärdig information om digitala verktyg (figur 18).

Figur 18 - 53 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att det stämde helt med att förskolan ger en likvärdig information om digitala verktyg. På förskola 2 svarade 86 % av pedagogerna att det stämde ganska bra att deras förskola strävar mot att ge en likvärdig information.

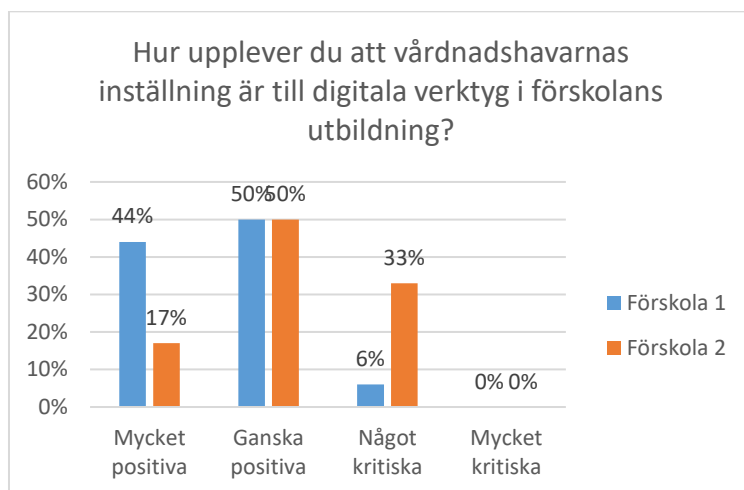
11 pedagoger upplevde att vårdnadshavarna hade ganska positiv inställning till digitala verktyg. Åtta stycken pedagoger upplevde att vårdnadshavarna hade en mycket positiv inställning till digitala verktyg i förskolans utbildning och tre stycken svarade att de hade upplevt att vårdnadshavarna hade en något kritisk inställning. Det var ingen pedagog som upplevde att vårdnadshavarna hade en mycket kritisk inställning till digitala verktyg i förskolan.

Figur 19 - 11 pedagoger svarade att de upplevde vårdnadshavarna ha en ganska positiv inställning till digitala verktyg. Ingen pedagog upplevde att vårdnadshavarna ha en mycket kritisk inställning till digitala verktyg.

44 % av förskola 1:s pedagoger upplevde att vårdnadshavarna hade en mycket positiv inställning. På förskola 2 upplevde 17 % av pedagogerna vårdnadshavarna hade en mycket positiv inställning till digitala verktyg i förskolan. 50 % av förskola 1:s pedagoger och 50 % av

förskola 2:s pedagoger svarade att deras vårdnadshavare hade en ganska positiv inställning. På förskola 1 svarade 6 % av pedagogerna att de upplevde att vårdnadshavarna hade en något kritisk inställning till digitala verktyg. På förskola 2 svarade 33 % av pedagogerna att de upplevde att vårdnadshavarna hade en något kritisk inställning. Ingen av pedagogerna på förskola 1 eller på förskola 2 upplevde att deras vårdnadshavare hade en mycket kritisk inställning till digitala verktyg i förskolan (figur 20).

Figur 20 - Det är både 50 % av pedagogerna på förskola 1 och på förskola 2 som upplevde att deras vårdnadshavare hade en ganska positiva till digitala verktyg.

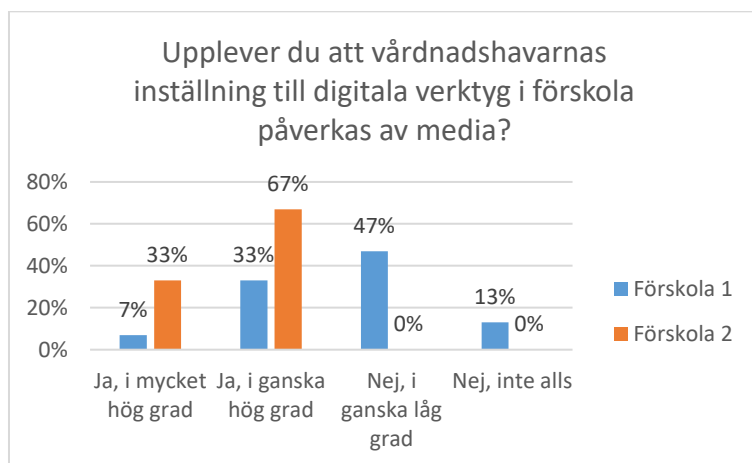
När det kommer till hur mycket medias syn påverkade vårdnadshavarnas inställning till digitala verktyg, upplevde nio pedagoger att vårdnadshavarna påverkas i ganska hög grad. Sju pedagoger svarade att de upplevde att vårdnadshavarna påverkades i ganska låg grad av media. Tre pedagoger upplevde att vårdnadshavarna påverkades i mycket hög grad av media och två pedagoger upplevde att vårdnadshavarna inte alls påverkades av media (figur 21).

Figur 21 - Nio stycken pedagoger upplevde att vårdnadshavarna påverkades i ganska hög grad av media och två pedagoger upplevde att vårdnadshavarna inte alls påverkades av media.

7 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att vårdnadshavarnas inställning påverkades i mycket hög grad av media och 33 % procent av förskola 2:s pedagoger svarade att vårdnadshavarnas inställning påverkades i mycket hög grad av media. 33 % av pedagogerna på förskola 1 svarade att vårdnadshavarnas inställning påverkades i ganska hög grad av media och på förskola 2 var

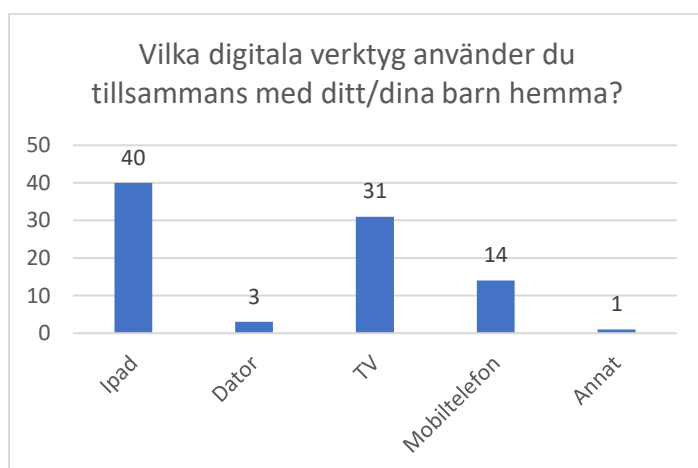
det 67 % procent av pedagogerna som svarade att vårdnadshavarna påverkas i ganska hög grad. På förskola 1 svarade 47 % procent av pedagogerna att vårdnadshavarnas inställning påverkades i ganska låg grad av media och ingen på förskola 2 hade svarat på de alternativet. 13 % av förskola 1:s pedagoger svarade att vårdnadshavarnas inställning till digitala verktyg inte alls påverkades av media och ingen pedagog på förskola 2 svarade på de alternativet (figur 22).

Figur 22 - 47 % av förskola 1:s pedagoger svarade att deras vårdnadshavare påverkades av media i ganska låg grad. På förskola 2 var det 67 % av pedagogerna som upplevde att deras vårdnadshavare påverkades i ganska hög grad av media.

Enkäter – vårdnadshavare

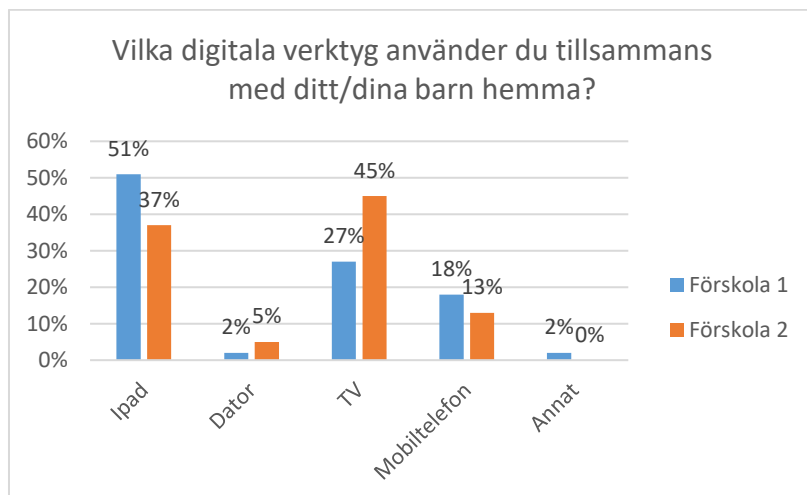
40 stycken vårdnadshavare svarade att de använde ipad tillsammans med sitt/sina barn och 31 vårdnadshavare använde tv tillsammans med sitt/sina barn. 14 stycken vårdnadshavare svarade att de använde mobiltelefon med sitt/sina barn, tre vårdnadshavare svarade dator och en vårdnadshavare svarade att de använder något annat digitalt verktyg tillsammans med sitt/sina barn (figur 23).

Figur 23 - 40 stycken vårdnadshavare svarade att de använde ipad tillsammans med sitt/sina barn och en vårdnadshavare svarade att hen använder annat digitalt verktyg tillsammans med sitt/sina barn.

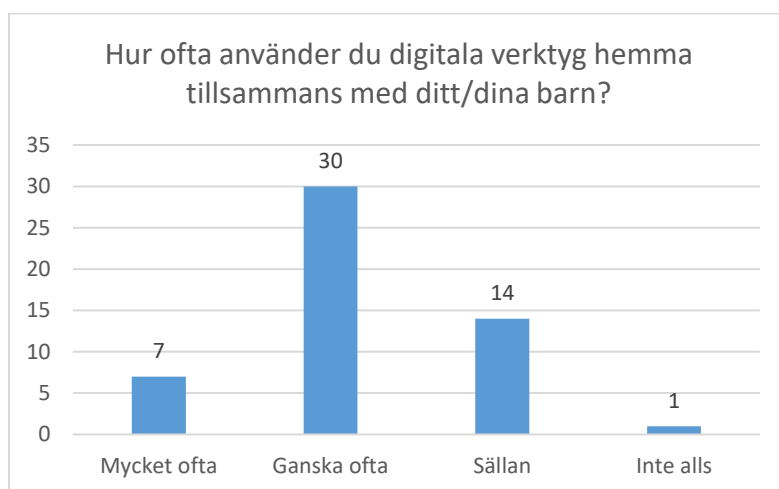
51 % av vårdnadshavarna på förskolan 1 använde ipad med sitt/sina barn, 27 % av vårdnadshavarna använde tv, 18 % använde mobiltelefon och 2 % använde dator samt var 2 % som använde ett annat digitalt verktyg. På förskolan 2 använde 37 % av vårdnadshavarna ipad tillsammans med sitt/sina barn. 45 % av vårdnadshavarna svarade att de använde tv tillsammans

med sitt/sina barn och 13 % svarade mobiltelefon. 5 % av vårdnadshavarna använde dator tillsammans med sitt/sina barn (figur 24).

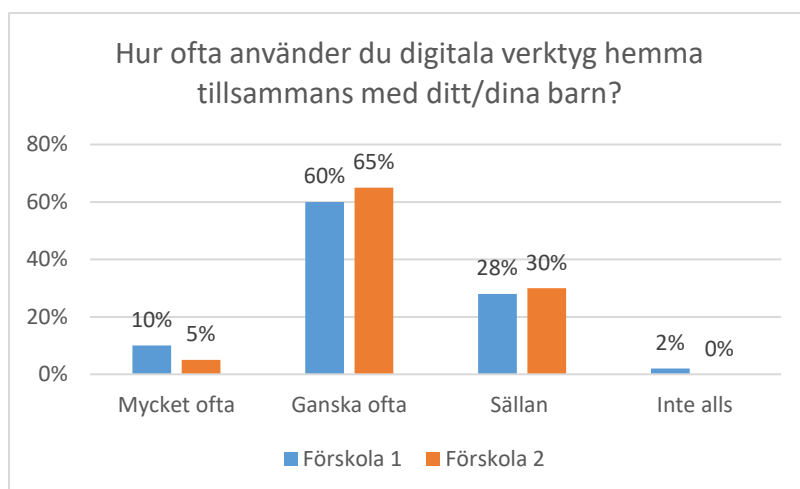
Figur 24 - Det var 51 % av vårdnadshavarna på förskola 1 som använde Ipad med sitt/sina barn och 45 % av vårdnadshavarna på förskola 2 svarade att de använde tv med sitt barn.

30 stycken vårdnadshavare använde digitala verktyg ganska ofta med sitt/sina barn. 14 vårdnadshavare svarade att de sällan använde digitala verktyg tillsammans med sitt/sina barn. Sju stycken svarade att de använde digitala verktyg mycket ofta och en vårdnadshavare svarade att hen inte alls använde digitala verktyg tillsammans med sitt/sina barn (figur 25).

Figur 25- 30 vårdnadshavare svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta med sitt barn och en vårdnadshavare svarade att hen inte alls använde digitala verktyg tillsammans med sitt/sina barn.

10 % av vårdnadshavare på förskola 1 svarade att de använde sig mycket ofta av digitala verktyg med sitt/sina, 60 % svarade ganska ofta. 28 % svarade att de använde digitala verktyg sällan och 2 % av vårdnadshavarna använde inte alls digitala verktyg med sitt/sina barn. På förskola 2 svarade 5 % av vårdnadshavarna att de använde digitala verktyg mycket ofta tillsammans med sitt/sina barn, 65 % av vårdnadshavarna svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta och 30 % svarade att de sällan använde digitala verktyg tillsammans med sitt/sina barn (figur 26).

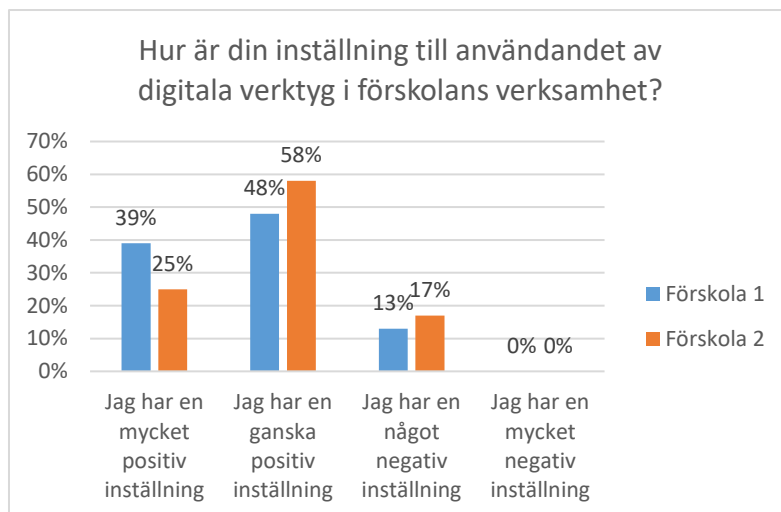
Figur 26 - 60 % av vårdnadshavarna på förskola 1 svarade att de använde digitala verktyg ganska ofta med sitt barn. På förskola 2 var det 65 % av vårdnadshavare som svarade på detsamma.

I figur 27 redovisas det att 43 stycken av vårdnadshavarna hade en ganska positiv inställning till digitala verktyg i förskolan. 27 stycken hade mycket positiv inställning till användandet av digitala verktyg i förskolan och 12 vårdnadshavare svarade att de hade en något negativ inställning. Ingen vårdnadshavare hade en mycket negativ inställning till användandet av digitala verktyg i förskolans verksamhet.

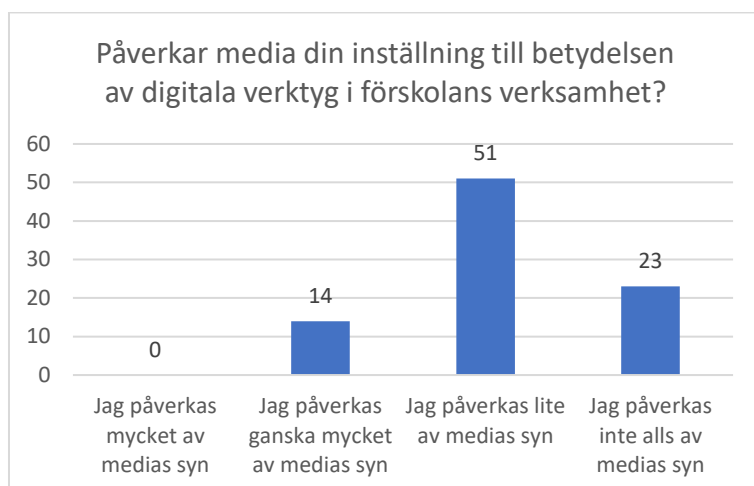
Figur 27 -43 stycken av vårdnadshavarna svarade att de hade en ganska positiv inställning användandet digitala verktyg i förskolan och 12 stycken som upplevde att de hade en något negativ inställning.

39 % av vårdnadshavare på förskolan 1 hade en mycket positiv inställning till användandet av digitala verktyg i förskolan. 48 % hade en ganska positiv inställning och 13 % hade en något negativ inställning. På förskolan 2 hade 25 % av vårdnadshavarna en mycket positiv inställning och 58 % hade en ganska positiv inställning till användandet av digitala verktyg i förskolan. 17 % hade en något negativ inställning till användandet av digitala verktyg i förskolans verksamhet (figur 28).

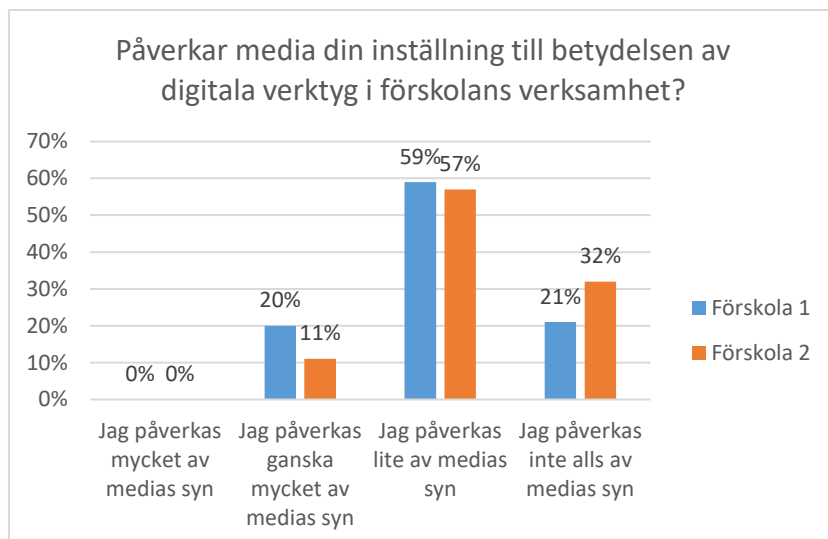
Figur 28 - 48 % av vårdnadshavarna på förskola 1 svarade att de hade en ganska positiv inställning till att användandet av digitala verktyg i förskolans verksamhet och på förskola 2 svarade 58 % på detsamma.

14 stycken av vårdnadshavarna svarade att deras inställning påverkades ganska mycket av media. 51 vårdnadshavare angav att de påverkades lite av media och 23 vårdnadshavare svarade att de inte alls påverkades av media. Det var ingen vårdnadshavare som svarade att deras inställning påverkades mycket av media (figur 29).

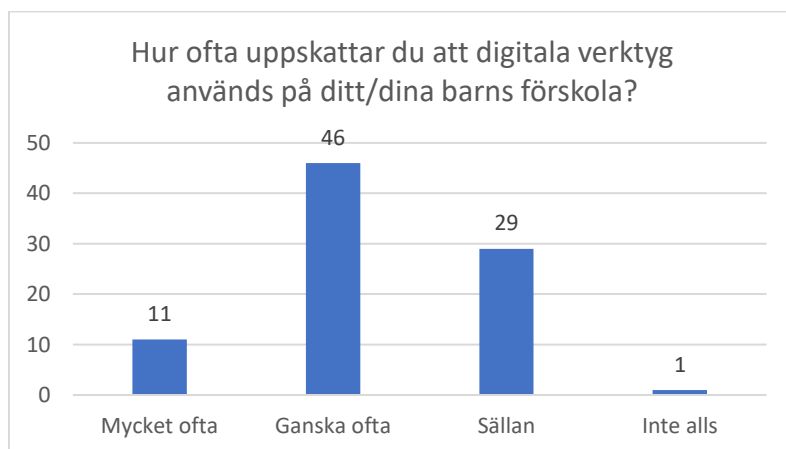
Figur 29 - 51 vårdnadshavare upplevde att de påverkades lite av medias syn. Ingen vårdnadshavare uppgav att de påverkades mycket av medias syn på digitala verktyg.

På förskola 1 svarade 20 % av vårdnadshavarna att de påverkades ganska mycket av media, 59 % påverkades lite och 21 % påverkades inte alls. På förskolan 2 svarade 20 % av vårdnadshavarna att deras inställning påverkades ganska mycket, 57 % påverkades lite och 32 % påverkades inte alls. Det var ingen vårdnadshavare på förskola 1 och på förskola 2 som upplevde att deras inställning påverkades mycket av media (figur 30).

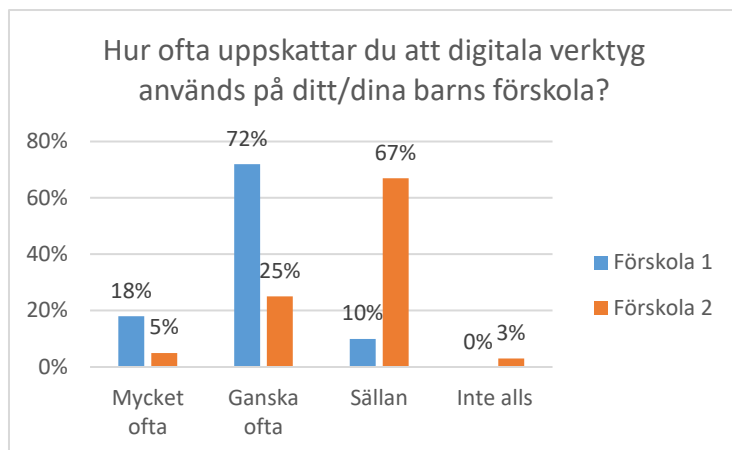
Figur 30 - 59 % av vårdnadshavarna på förskola 1 och 57 % av vårdnadshavarna på förskola 2 upplevde att de påverkades lite av medias syn.

11 stycken vårdnadshavare uppskattade att förskolan använde digitala verktyg mycket oftare på sitt/sina barns förskola och 46 stycken svarade att de upplevde att digitala verktyg användes ganska ofta. 29 vårdnadshavare svarade att digitala verktyg sällan användes på förskolan och en vårdnadshavare upplevde att digitala verktyg inte alls användes på sitt/sina barns förskola (figur 31).

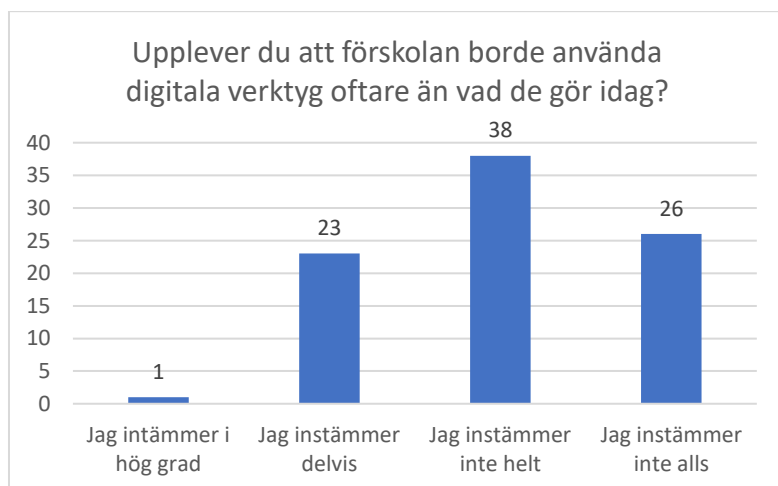
Figur 31 - 46 stycken vårdnadshavare uppskattade att deras förskola använde digitala verktyg ganska ofta och en vårdnadshavare uppskattade att förskolan inte alls använde sig av digitala verktyg.

18 % av vårdnadshavare på förskolan 1 uppskattade att digitala verktyg användes mycket ofta, 72 % av vårdnadshavarna tyckte att digitala verktyg användes ganska ofta och 10 % av vårdnadshavarna svarade att förskola använde digitala verktyg sällan. Det fanns ingen vårdnadshavare som uppskattade att förskola 1 inte alls använde sig av digitala verktyg. På förskolan 2 uppskattade 5 % av vårdnadshavare att digitala verktyg användes mycket ofta på förskolan, 25 % tyckte att verktygen användes ganska ofta. 67 % av vårdnadshavarna på förskola 2 uppskattade att förskolan sällan använde digitala verktyg och 3 % uppskattade att förskolan inte alls användes på sitt/sina barns förskola (figur 32).

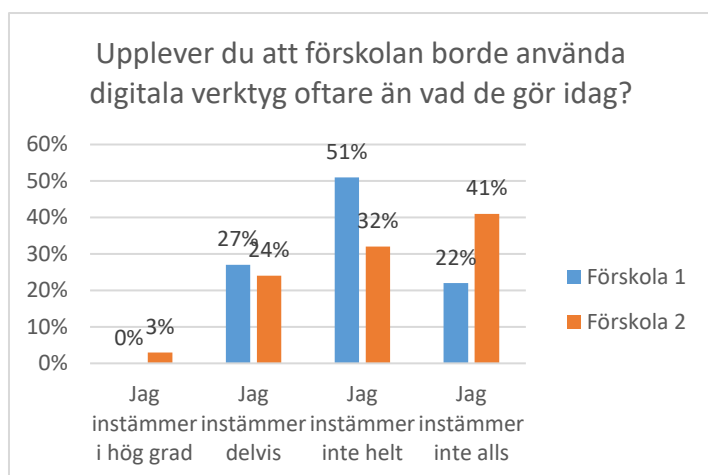
Figur 32 - 72 % av vårdnadshavarna på förskola 1 uppskattade att deras förskola använde digitala verktyg ganska ofta och på förskola 2 uppskattade 67 % av vårdnadshavarna att förskolan sällan använde digitala verktyg.

En vårdnadshavare svarade att hen instämde i hög grad att förskolan borde använda sig mer av digitala verktyg. 23 vårdnadshavare upplevde att det delvis stämde och 38 stycken vårdnadshavare svarade att det inte helt stämde med att förskolan borde använda verktygen oftare. 26 stycken vårdnadshavare svarade att det inte stämde helt med att förskolan skulle använda digitala verktyg oftare (figur 33).

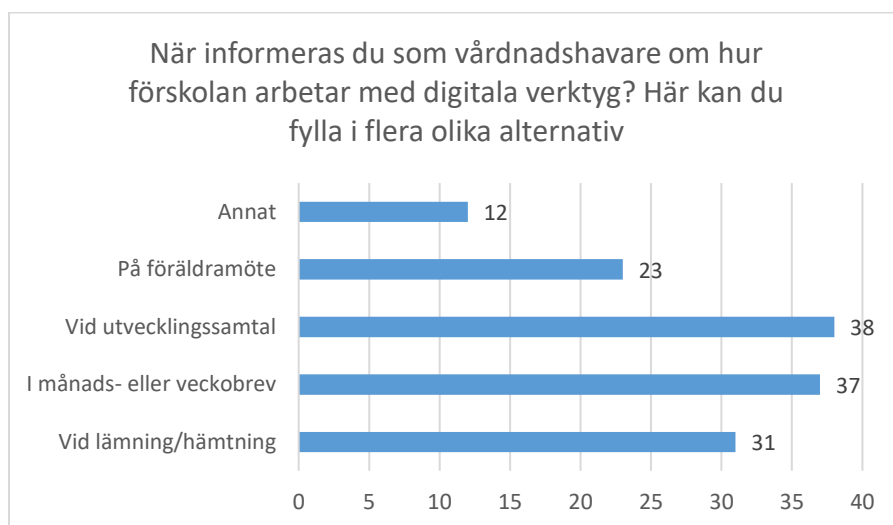
Figur 33 - 38 stycken av vårdnadshavarna upplevde att det instämde helt med att förskolan borde använda sig oftare av digitala verktyg. Sedan var det en vårdnadshavare som upplevde att förskolan i hög grad borde använda verktygen oftare.

På förskolan 1 var det ingen vårdnadshavare som instämde i hög grad att förskolan skulle använda digitala verktyg oftare. 27 % av vårdnadshavarna upplevde att det stämde delvis och 51 % instämde inte helt. 22 % av vårdnadshavare upplevde att det inte alls stämde med att förskola skulle använda sig mer av digitala verktyg. På förskolan 2 svarade 3 % av vårdnadshavare att de stämde i hög grad och 24 % av vårdnadshavarna höll delvis med. 32 % upplevde att det inte helt stämde och 41 % av vårdnadshavarna på förskola 2 som inte alls tyckte att förskolan skulle använda digitala verktyg oftare (figur 34).

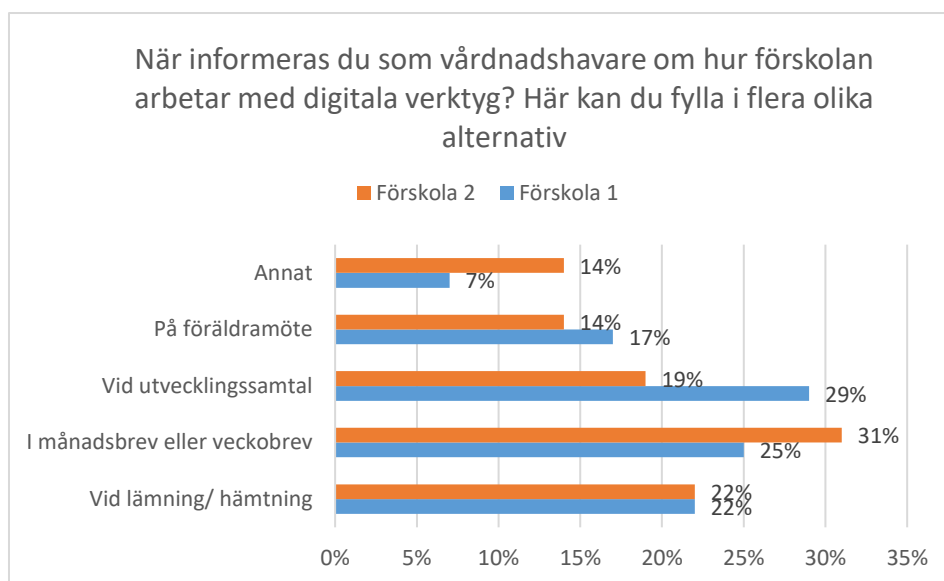
Figur 34 - 51 % av förskola 1:s vårdnadshavare upplevde att de inte helt håller med att förskolan borde använda digitala verktyg oftare. På förskola 2 var det 41 % av vårdnadshavarna som inte alls höll med att förskolan borde använda digitala verktyg oftare.

12 stycken vårdnadshavare angav att de informerades vid ett annat tillfälle än de alternativ som fanns. 23 stycken svarade att de informerades på föräldramöte, 38 vid utvecklingssamtal och 37 stycken informerades i månads- eller veckobrev om förskolans arbete med digitala verktyg. 31 stycken vårdnadshavare svarade att de informerades om förskolans arbete vid lämning/hämtning (figur 35).

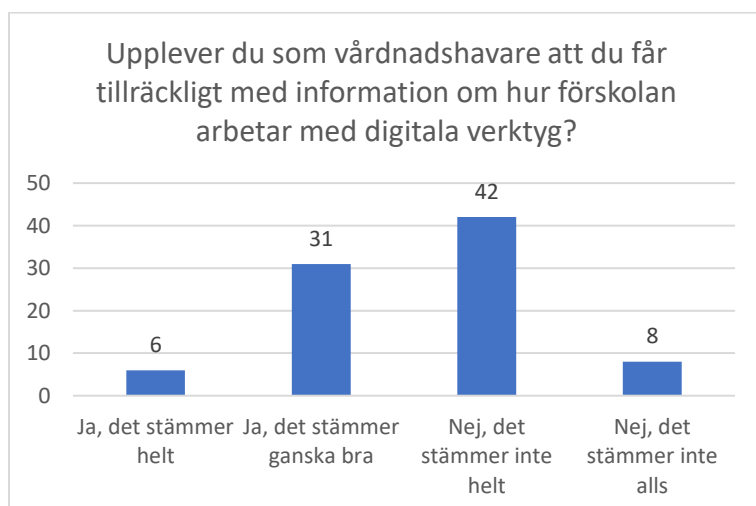
Figur 35 - 38 stycken vårdnadshavare svarade att de informerades vid utvecklingssamtal om förskolans arbete med digitala verktyg. 12 stycken svarade att de informerades vid ett annat tillfälle än de alternativ som fanns.

22 % av vårdnadshavare på förskolan 1 svarade att de informeras vid lämning/hämtning och 25 % svarade i månads- eller veckobrev. 29 % av vårdnadshavare svarade att de fick denna information vid utvecklingssamtal och 17 % fick på föräldramöte. Sedan var det 7 % av vårdnadshavarna på förskola 1 som informerades vid ett annat tillfälle. På förskolan 2 svarade 22 % av vårdnadshavare att de informerades vid lämning/hämtning, 31 % i månads eller veckobrev, 19 % informerades vid utvecklingssamtal, 14 % vid föräldramöte och 14 % vid ett annat tillfälle (figur 36).

Figur 36 - På förskola 1 svarade 29 % av vårdnadshavarna att de informerades vid utvecklingssamtal om förskolans arbete med digitala verktyg. 31 % av vårdnadshavarna på förskola 2 svarade att de informerades i månadsbrev- eller veckobrev.

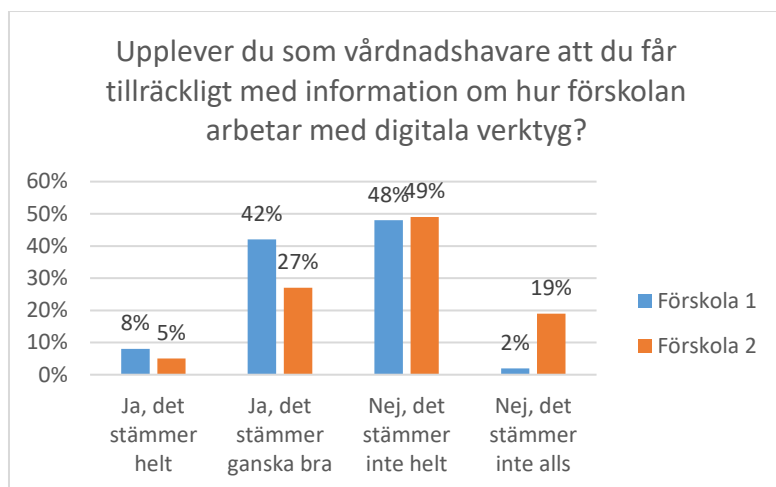
Sex vårdnadshavare upplevde att de fick tillräckligt med information angående förskolans arbete med digitala verktyg. 31 stycken svarade att informationen de fick var ganska tillräcklig och 42 stycken vårdnadshavare tyckte att det inte helt stämde med att de informerades tillräckligt om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. Åtta vårdnadshavare upplevde att de inte alls fick tillräckligt med information om hur förskolan arbetar med digitala verktyg (figur 37).

Figur 37 - 42 vårdnadshavare svarade att de inte helt fick tillräckligt med information om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. Sex vårdnadshavare svarade att det stämde helt med att de fick tillräckligt med information om förskolans arbete med digitala verktyg.

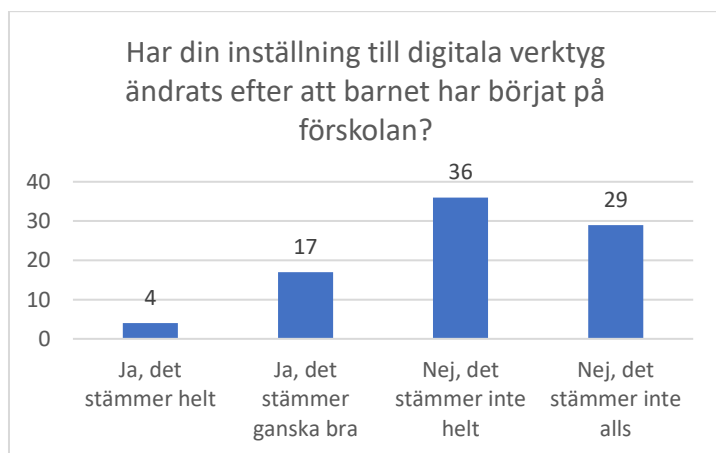
På förskola 1 svarade 8 % av vårdnadshavarna att de stämde helt med att de fick tillräckligt med information om förskolans arbete med digitala verktyg. 42 % upplevde att informationen de fick var ganska tillräcklig och 48 % upplevde att det inte stämde helt med den information vårdnadshavarna fick. 2 % svarade att informationen inte alls var tillräcklig om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. På förskolan 2 upplevde 5 % av vårdnadshavarna att de fick tillräckligt med information och 27 % svarade att informationen de fick var ganska tillräcklig.

49 % tyckte att det inte helt stämde att de fick tillräckligt med information och 19 % av vårdnadshavarna upplevde att den information de fick, inte alls var tillräcklig (figur 38).

Figur 38 - 48 % av förskola 1:s vårdnadshavare och 49 % av förskola 2:s vårdnadshavare upplevde att det inte stämde helt med att den information de fick var tillräcklig om hur förskolan arbetar med digitala verktyg.

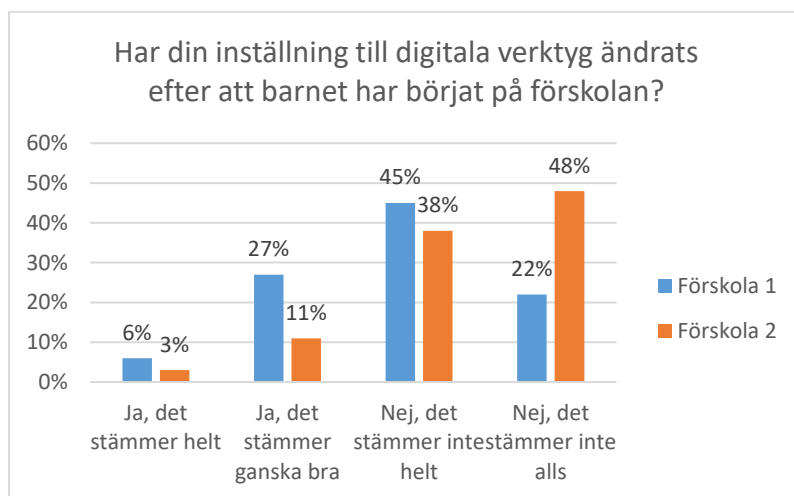
Fyra stycken vårdnadshavare hade helt ändrat sin inställning till digitala verktyg sedan deras barn började på förskolan och 17 stycken svarade att det stämde ganska bra. Sedan var det 36 stycken vårdnadshavare som svarade att det inte stämde helt med att de hade ändrat sin inställning. 29 stycken vårdnadshavare svarade att deras inställning till digitala verktyg inte alls hade ändrats sedan barnet började på förskolan (figur 39).

Figur 39 – Fyra stycken vårdnadshavare svarade att deras inställning till digitala verktyg helt hade ändrats sedan deras barn började på förskolan och 36 stycken svarade att det inte helt stämde med att deras inställning hade förändrats.

6 % av förskola 1:s vårdnadshavare upplevde att det stämde helt med att deras inställning hade ändrats till digitala verktyg sedan barnet började på förskolan. På förskola 2 svarade 3 % av vårdnadshavarna att deras inställning hade helt ändrats sedan barnet började på förskolan. 27 % av vårdnadshavare på förskola 1 upplevde att det stämde ganska bra och 11 % av förskola 2:s vårdnadshavare upplevde att det stämde ganska bra med att deras inställning har ändrats. 45 % av vårdnadshavarna på förskola 1 svarade att det inte stämde helt med att deras inställning har ändrats till digitala verktyg. På förskola 2 upplevde 38 % av vårdnadshavarna att det inte stämde helt med att deras inställning har ändrats. 22 % av vårdnadshavarna på förskola 1

svarade att det inte alls hade ändrat sin inställning och på förskola 2 svarade 48 % av vårdnadshavarna att deras inställning till digitala verktyg inte alls hade ändrats sedan barnet började på förskolan (figur 40).

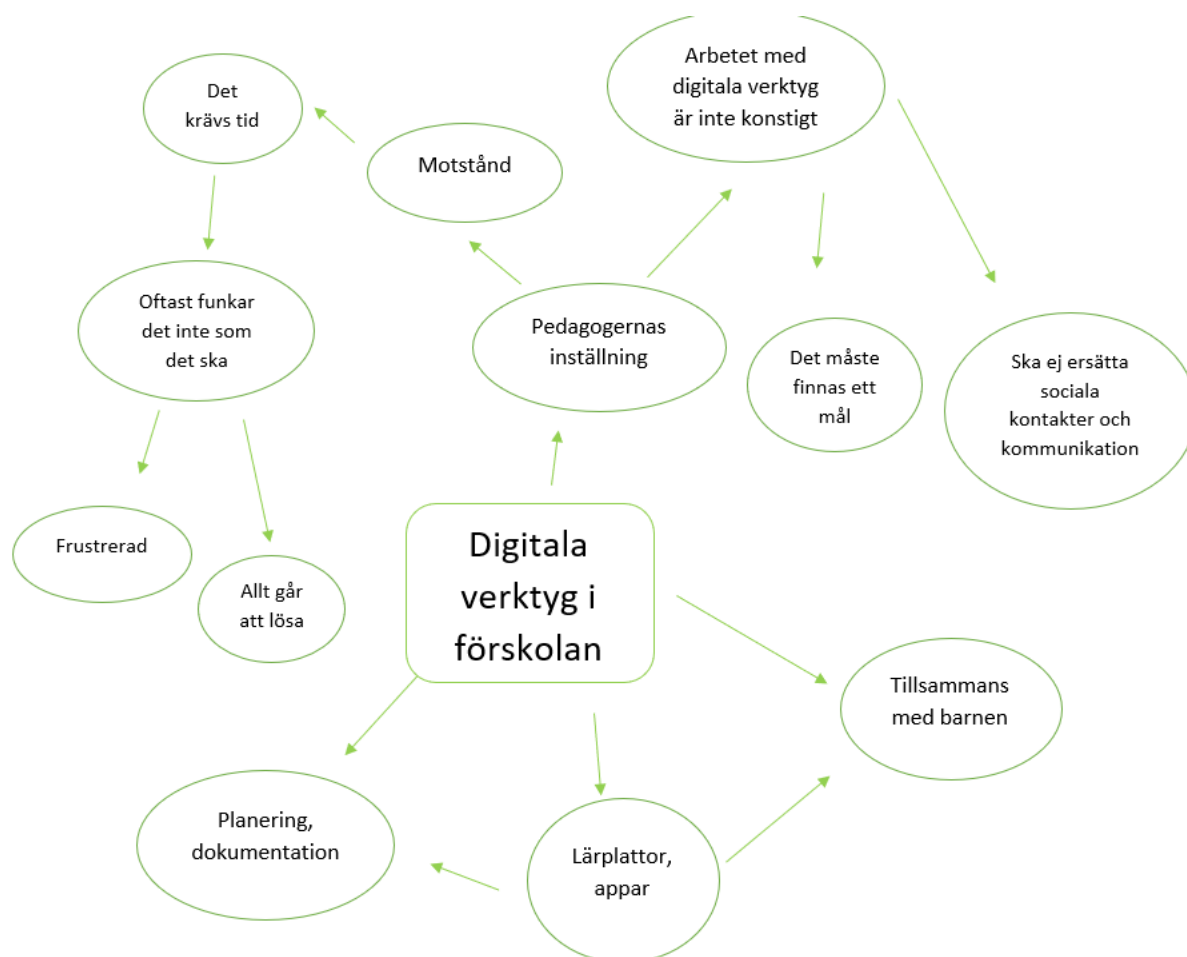
Figur 40 - 45 % av förskola 1:s vårdnadshavare upplevde att deras inställning inte helt hade ändrats sedan barnet började på förskolan. På förskola 2 upplevde 48 % av vårdnadshavare att de inte alls stämde med att deras inställning till digitala verktyg hade ändrats sedan barnet började på förskolan.

Intervju

Resultatet från intervjuerna med vårdnadshavarna och pedagogerna presenteras nedan.

Intervju – pedagoger

De intervjuade pedagogerna är legitimerade förskollärare från två olika förskolor. En av pedagogerna jobbar med de äldre barnen, barn mellan tre och sex år. Den andra jobbar med 5-åringar.

Figur 41 - Figuren visar de mönster som framträdde i pedagogernas intervjuer om digitala verktyg. Pedagogerna talade om vad de själva har för inställning och hur de arbetar med digitala verktyg.

Båda pedagogerna använde digitala verktyg när de planerar, dokumenterar och tillsammans med barnen. En av pedagogerna nämnde att pedagogerna på förskolan använde digitala verktyg, till exempel för att skapa effekter både inomhus och utomhus. Det digitala verktyget som båda pedagogerna berättade om var lärplattan, på lärplattan använder de olika appar som kommunen har köpt, som till exempel Polyglutt. Båda pedagogerna berättade att det fanns lärplattor tillgängliga för barnen. Men ena pedagogerna sade att det inte fanns mer än två stycken per avdelning, det gjorde att barnen får låna pedagogens lärplatta. Hen sa också att förskolan ska köpa in en smartboard under en snar framtid. Den andra pedagogen berättade att barnen hade tillgång till flera än två lärplattor per avdelning.

Pedagogernas inställning till att använda digitala verktyg i förskolan svarade en pedagog att hen blir frustrerad när digitala verktygen inte fungerade som de ska. *”När vi planerar att använda digitala hjälpmedel med barnen (t.ex. green-screen) men det inte fungerar då måste vi ha en analog backup för barnen är otåliga”* (figur 41). Det krävs kunskaper, erfarenheter och tid för personer som inte har varit med i den digitala utvecklingen, för att lära sig hantera och använda digitala verktyg. Det kan påverka pedagogernas inställning. Den andra pedagogen betonade att barnen i nuläget är väldigt kunniga med digitala verktyg och det är inte konstigt att barnen använder digitala verktyg i förskolan. Hen menar dock att det är viktigt att alla pedagoger är medvetna om målet med att använda digitala verktyg. *”Det ska inte vara så att barnen får sitta med plattorna hela tiden”*. Hen förklarade också att digitala verktyg inte får ersätta de kommunikativa och sociala kontakterna (figur 41). Angående situationen där digitala verktyg inte fungerar berättar hen att *”vi kämpar tills vi lyckas fast det kan ta tid”*. Hen berättade att barnen fick sitta och prata under tiden hen försökte och om det inte gick fick hen tänka ut en annan tanke, *”som det händer i vanliga livet”*.

En av pedagogerna svarade att hen hade ändrat sin inställning för hen såg vilka fördelar det fanns med att använda digitala verktyg. När det kommer till hur det känns för pedagogerna att använda sig av digitala verktyg i förskolans utbildning sa pedagog 1 att hen blir frustrerad när de inte fungerar. Den andra pedagogen berättade att det fanns pedagoger som kände sig rädda när digitala verktyg kom i förskolan men att hen tycker att det är bra (figur 41). *”Det handlar om att våga. Allt går att lösa”*. Frågan om pedagogerna upplevde att de behövde ha mer digitala verktyg svarade pedagog 1 att det finns tillräckligt med material och kunskap. Men det som hen skulle vilja veta mer om är hur vi pedagoger ska koppla arbetet med digitala verktyg till läroplanen. *”Vi ska inte göra green-screen bara för det är kul. Det ska vara in i vår projektplan”* fortsätter hen. Samma pedagog tyckte att de digitala verktyg som fanns på förskolan var tillräckliga. Pedagogen berättade också att hen först skulle vilja lära sig mer om de nuvarande digitala verktygen, innan förskolan tar in nya.

Pedagogernas trygghet i att informera vårdnadshavare om digitala verktyg berättade en pedagog att hen har mer kunskap att informera om språk än om digitala verktyg, vilket gör att hen sig tryggare att informera om de arbetet. *”Det är mer naturligt”*. När pedagogerna fick svara på om de upplever att förskolan skulle behöva informera mer om digitala verktyg till vårdnadshavare, svarade båda pedagogerna att vårdnadshavarna inte frågar så mycket om digitala verktyg. Samma pedagog berättade också att vårdnadshavarna fokuserar mer på till exempel språk och vad barnet kan om det. Den andra pedagogen sa att *”de är glada med vad vi gör”* och fortsatte att det finns sådan information i lärloggarna samt att de sätter upp bilder på fönstren (figur 41).

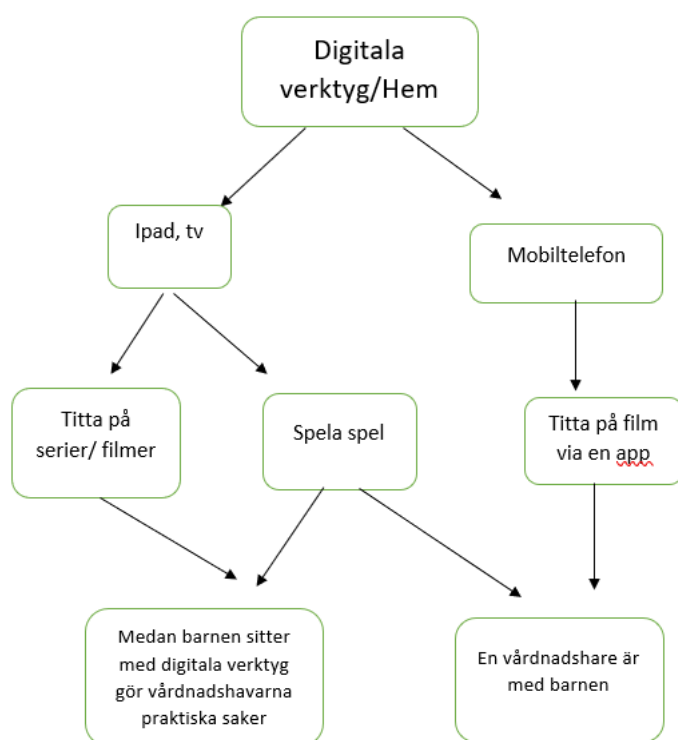
När det kommer till vilka tillfällen pedagogerna kände sig tryggast med att informera vårdnadshavarna om digitala verktyg svarade en pedagog att det är lättare att göra det vid utvecklingssamtal, för många gånger är det svårt att förklara och det kan man lösa genom att visa bilder på vad de gör (figur 41). Den andra pedagogen berättade att hen skulle vilja delta i någon kurs där hen kunde öka sina kunskaper angående hur hen skulle informera vårdnadshavarna mer effektivt. *”Det skulle vara intressant om vi kunna visa hur vi gör med Polyglutt till exempel. (...) Att visa hur kan det bli ett verktyg. Att informera vart vi står idag och hur vi använder digitala verktyg”*.

Angående vårdnadshavarnas inställning upplevde en av pedagogerna att vårdnadshavarna inte är negativa eller kritiska. ”Vi har informerat dem att vi använder digitala verktyg för att hjälpa barnen med källkritik” förklarade hen. Men hen tillade att det kan bero på att hen har mellantider och därför träffar hen inte så många vårdnadshavare vid lämning och hämtning. När det kommer till den andra pedagogen berättande hen att det var på grund av Corona, har de inte haft något föräldramöte där de kunnat diskutera om digitala verktyg. Hen upplevde ändå att många tänker att det ser ut som en hot, att det är en ersättning av sociala kontakter och kommunikationen. ”Men det handlar om hur man använder det” tillade hen.

Båda pedagogerna berättade att de träffade vårdnadshavare som var mer negativa till användandet av digitala verktyg i förskolan för några år sedan, när digitala verktyg kom in i förskolan. Nu har ingen av dem träffat vårdnadshavare med en negativ inställning (figur 41). ”Det kan bero på att nu presentera vi verktyget tydligt. Barnen står inte bara framför kameran utan de flyttar figurerna och trycker på knappen. De ska lära sig också hur verktyget fungerar” menade hen. En av pedagogerna berättade att det inte är konstigt lägre att de använder digitala verktyg i förskolan.

Intervju- vårdnadshavare

Fyra familjer, två från varje förskola, deltog i de fördjupande intervjuerna. Alla familjer hade barn mellan tre och sex år och barnen hade gått i samma förskola från början.

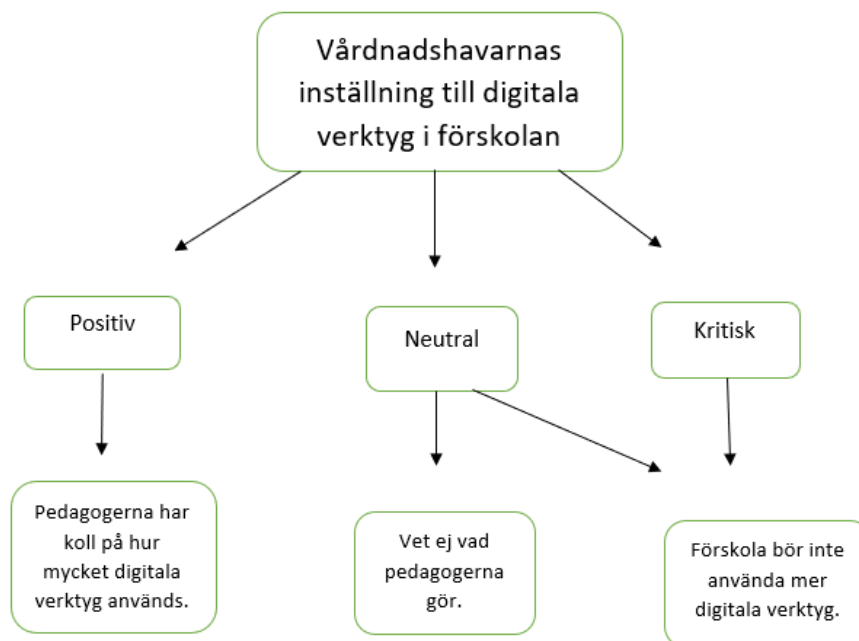

Figur 42 - I figuren kan man se hur och vilka digitala verktyg vårdnadshavarna använder tillsammans med sina barn samt vad vårdnadshavarna gör under tiden barnen sitter med digitala.

Alla familjer lät sina barn använda digitala verktyg hemma i olika utsträckningar. Tv och ipad var det populäraste verktyget med mobiltelefonen tätt därefter. Tre av fyra vårdnadshavare lät sina barn använda ipad för att titta på serier, filmer och för att spela spel (figur 42). Barnen till en av de tre vårdnadshavarna hade egna ipads medan de andra barnen fick låna av sina vårdnadshavare. Tre av fyra vårdnadshavare låter sina barn använda tv för att titta på filmer eller spelar spel och en familj ger barnen mobiltelefon för att titta på en kort film via en app (figur 42).

När barnen är upptagna med digitala verktyg gör de tre av fyra vårdnadshavarna praktiska saker så som lagar mat eller göra *"någonting nyttigt"* (figur 42). Två av de tre vårdnadshavare svarade att de sitter med barnen när de är klara med de praktiska sakerna. En av vårdnadshavarna berättade att hen vill att barnen är i närheten när de sitter med ipaden så att hen kan gå och titta till då och då (figur 42). En annan vårdnadshavare berättade att hen är med barnen och spelar tillsammans med dem. Två familjer hade tidsangivelse som var bestämda av vårdnadshavarna eftersom *"skulle barnet få bestämma skulle hen vilja att titta på tv alla dagar"*. Barnen i den andra familjen fick titta på tv två gånger i veckan. Orsaken till det var vårdnadshavarnas observation att barnen *"glömde bort att leka och använda fantasin när de fick titta mer"*. En annan vårdnadshavare berättade att hen inte lät sina barn sitta hur länge de vill, men det fanns tillfällen barnen fick sitta längre.

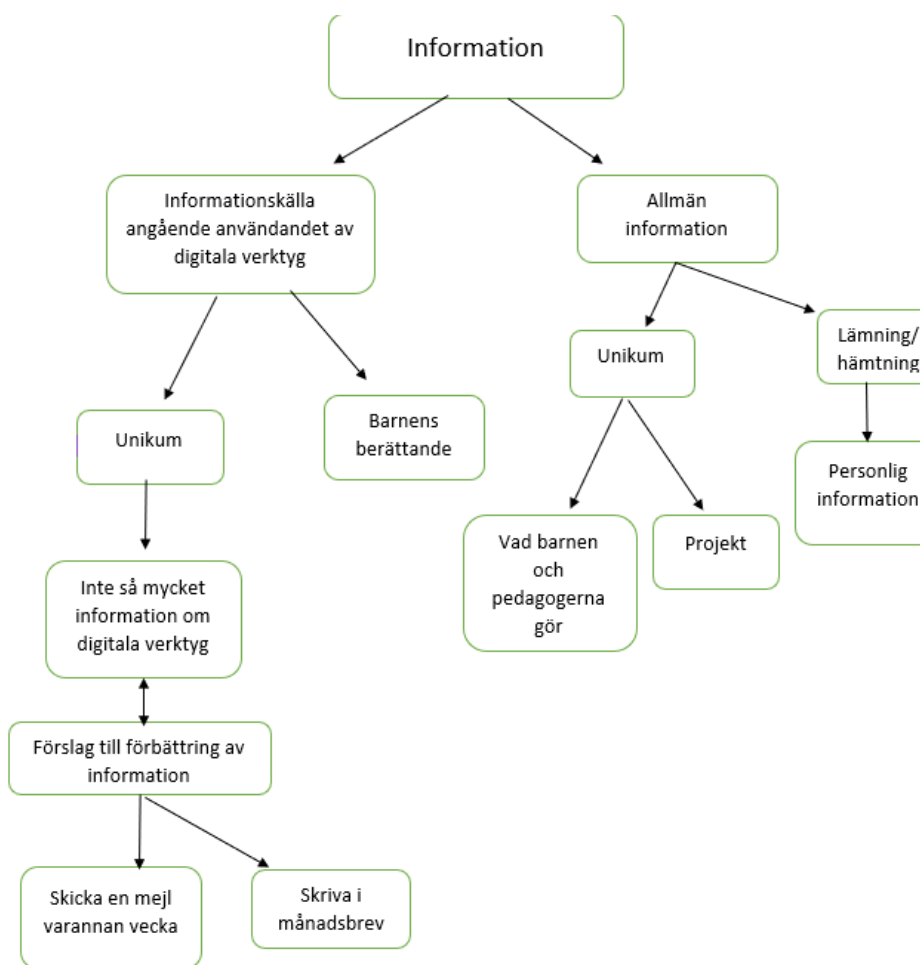
De andra två vårdnadshavarna hade ingen tidsangivelse för hur länge barnen fick använda digitala verktyg för *"det är så sällan"* och hen gick mer på magkänsla. En av vårdnadshavarna som inte hade någon tidsangivelse berättade att hen har vetskap om att barnen ibland kan få sitta en längre stund med lärplattan. Men den tid som barnen inte sitter framför lärplattan är de aktiva, använder fantasin, läser böcker och leker ute. Hen tillägger att barnen också behöver koppla av som vuxna gör. Med dessa tankar tröstar hen sig för att hen är osäker om vad som är rätt eller fel.

Figur 43 – I figuren kan man se vad vårdnadshavarna hade för inställning till digitala verktyg och vad som gör att de har den specifika inställningen.

När det kommer till vårdnadshavarnas inställning till användandet av digitala verktyg i förskolan hade två av fyra en positiv inställning (figur 43). En vårdnadshavare berättade att förskolan använder sig mycket av digitala verktyg och det göra att hen inte känner stressad över att barnen ska sitta med digitala verktyg hemma ”för man måste lära sig och då har jag tagit det lugn för jag tänker att de tar så mycket från förskolan”. En vårdnadshavare hade en neutral inställning och en annan hade en negativ inställning, där hen sade att ”det är lite mer en det borde vara” (figur 43). Anledningen till denna uppfattning är att barnen ofta får sitta med lärplatta eller framför en tv duk när hen ska hämta barnen.

När vårdnadshavarna svarade på om de upplevde att förskola borde använda sig mer av digitala verktyg än den gör nu, svarade en vårdnadshavare att det verkade som att pedagoger har kontroll på hur mycket de använder verktygen. En annan upptäckte under intervjuens gång att hen inte hade någon insikt i hur mycket förskolan använder digitala verktyg, för hen nämder att ”nu får vi inte komma in i förskolan så jag vet inte vad de gör” (figur 43). Två vårdnadshavare upplevde inte att förskolan behöver använda sig mer av digitala verktyg. ”jag tror att det var bättre då när det inte fanns. Nu finns det överallt, varför behöver det finnas i förskolan?” argumenterande en av dem och den andra berättade ” jag tror eller min uppfattning är att de (pedagogerna) använder digitala verktyg sällan”. Jag tror att jag inte skulle vilja att det skulle vara mer ”.

Figur 44 – Figuren visar på de informationsformer som vårdnadshavarna föredrar mest när det både gäller den allmänna information och information om digitala verktyg. Den visar också på om vårdnadshavarna är nöjda med den information de får eller om de upplever att den behöver förbättras.

Den informationsform som passade vårdnadshavarna bäst var Unikum och vid lämning/hämtning när det handlade om den allmänna informationen (figur 44). Som till exempel hur barnet har haft det under dagen. Alla vårdnadshavarna berättade att den information de får i Unikum handlar om vad barnen och pedagogerna gör samt vart de har kommit i projektet och den information de får vid lämning/hämtning är mer personlig. Två av fyra vårdnadshavare betonade att dessa två former kompletterar varandra.

Den information förskolan ger om arbetet med digitala verktyg ges enligt två av fyra vårdnadshavare genom att pedagogerna skriver i Unikum vad de gör och att det är toppen med den informationen de får. En av vårdnadshavarna berättade att pedagogerna skriver i Unikum vad de gör men inte så mycket om digitala verktyg och en annan vårdnadshavare berättade att de inte får någon information om vad barnen och pedagoger gör med digitala verktyg i förskolan (figur 44).

Om vårdnadshavarna fick komma med några synpunkter om hur förskolans information skulle kunna förbättrats, svarade en vårdnadshavare att de skulle kunna skicka ett mejl varannan vecka (figur 44). I de mejlet skulle pedagogerna kunna berätta vilka digitala verktyg barnen har använt och vad syftet är med att sitta med lärplattan. ”Så man får veta om de sitter och läser någonting ABC eller om de får titta på Youtube” tillagde hen. En annan vårdnadshavare berättade att

pedagogerna skulle kunna skriva i månadsbrev om hur de arbetar med digitala verktyg i förskolan (figur 44). *”För mig är det inte så viktigt (användandet av digitala verktyg i förskolan), upplevelsen är viktigaste. Men jag skulle vilja ha information om det om de gör det”* fortsatte hen. En annan vårdnadshavare upplevde att hen inte behövde mer information för tillfället. Men om barnen började prata mer hemma om de digitala verktygen skulle hen vilja ha mer information (figur 44).

En vårdnadshavare svarade att förskolans information om digitala verktyg inte har ändrat deras inställning (figur 44). *”Nej, den har inte ändrats för jag tror fortfarande att de inte behöver det (digitala verktyg). Alltså vi har klarat oss utan ipaden i förskolan”* ansåg en av dem. Tre bekräftade att de hade en mer positiv inställning än när barnen började på förskolan (figur 44). En berättade *”jag känner mig positiv till dem bara de inte tar över. Att de inte är en ersättning för de andra materialen som finns på förskolan”*. En annan vårdnadshavare berättade att när barnen började på förskolan tänkte hen att de skulle använda digitala verktyg bara för att spela spel (figur 44). *”Men nu förstår jag att det är mer bredare än vad jag trodde att det var. Till exempel projicera bilder på väggen, på saker osv”* medan den andra sa att första tiden på förskolan tänkte hen att barnen var för små för att använda digitala verktyg men *”nu efter en period på förskolan tänker jag att det är okej att de använder det så länge det finns ett tydligt syfte med varför man använder det”*.

Diskussion

Pedagoger

De flesta pedagoger hade en ganska positiv inställning till att använda digitala verktyg i förskolans utbildning (se figur 3). I en av intervjuerna svarade en pedagog att hen upplevde att det blir jobbigt när de digitala verktygen krånglar och hen behöver ha en analog backup, eftersom barnen är otåliga. Andra pedagogen pratade om vikten av att de digitala verktygen inte ska ersätta de kommunikativa och sociala kontakterna. Båda betonade att det måste finnas ett mål med användandet av digitala verktyg som kan kopplas till läroplanen. Detta har Kjällander (2019) skrivit, hon nämner att pedagoger behöver förklara för vårdnadshavarna att digitala verktyg i förskolan inte betyder att barnen sitter framför en lärplatta samt att digitala verktygen inte ersätter pedagoger (s. 23-24).

Elza Dunkel (2019) talar om att Sverige har befunnit sig i olika mediapaniker genom åren. Hon förklarar att oron kring digitala verktyg kommer framförallt ifrån vissa läkare och forskare (s. 285). Utifrån enkätsvaren påverkades dock pedagogernas inställning till digitala verktyg i förskolan lite av medias syn. Sex pedagoger upplevde att de inte alls påverkades, men fyra pedagoger svarade att de påverkades ganska mycket (se figur 5). Resultatet visar att de var färre pedagoger från förskolan 1 i jämförelse med förskola 2 som påverkades av media (se figur 6) och därmed av mediapanik som finns i samhället när det kommer till digitala verktyg samt skärmtid.

Det står tydligt i den reviderade läroplanen att förskola ska använda digitala verktyg. Pedagoger behöver, förutom att inkludera barnen i undervisningen informera vårdnadshavare om detta arbete. Resultatet visar att ett stort antal pedagoger kände sig helt eller ganska trygga när de informerade vårdnadshavare om arbetet med digitala verktyg (se figur 11). Om man jämför resultatet mellan förskolorna ser vi att de flesta pedagoger på förskola 1 kände sig helt trygga medan de flesta pedagoger på förskola 2 kände sig ganska trygga (se figur 12). En pedagog berättade i intervjun att hen kände sig tryggare när hen informerade om andra ämnen samt att hen har mer kunskap i andra ämne än digitala verktyg. Man kan tolka att det finns en god relation mellan hem och förskola utifrån att de flesta pedagoger kände sig trygga. Om pedagogerna känner sig trygga kan det också leda till ett gott intryck hos vårdnadshavarna (Sandberg & Vuorinen, 2020, s. 65).

De flesta pedagoger svarade att de informerar vårdnadshavare om förskolans arbete med digitala verktyg vid utvecklingssamtal. Därefter var det lika många pedagoger som svarade att de informerar i månads- eller veckobrev eller vid lämning/hämtning (se figur 13). Dessa informationsformer är något som Sandberg och Vuorinens (2020) också såg i sin studie att vårdnadshavarna uppskattar mest (s. 59). Det är månads- eller veckobrev, utvecklingssamtal och lämning/hämtning. Dessa tre informationsformer är alla former som förskolan samt vårdnadshavare använder sig av för att utbyta information. Några av vårdnadshavarna sade att alla de informationsformer som hen får kompletterar varandra.

De flesta vårdnadshavare från studien tyckte att informationen från pedagogerna var tillräckligt, fast det fanns några som upplevde att det inte stämde (se figur 15). På samma fråga vid intervjuerna svarade båda pedagogerna att vårdnadshavare inte brukar fråga om arbetet med

digitala verktyg. En pedagog betonade att de är mer nyfikna på andra ämne så som språk. Enligt Sandberg och Vuorinen (2020) leder informationen till ett relationsbygge mellan hem och förskola som gör vårdnadshavare att känna sig trygga när de lämnar sina barn (s. 60).

De flesta av pedagogerna upplevde att vårdnadshavarna hade en mycket eller ganska positiv inställning till digitala verktyg (se figur 19). I intervjun berättade en pedagog att hen inte har träffat någon vårdnadshavare som har en negativ inställning de senaste åren. Förklaringen hen gav var att pedagogerna på förskolan hade informerat vårdnadshavarna att de använder digitala verktyg i förskolan för att hjälpa barnen med källkritik. Den andra pedagogen berättade att hen upplevde att många vårdnadshavare ser digitala verktyg i förskolan som en hot. Enligt hen är vårdnadshavarna rädda att digitala verktyg ska ersätta den sociala kontakten och kommunikationen. Hen sade att på grund av pandemiläge hade de inte möjlighet att ha föräldramöte och som resultat har de inte pratat med dem om användandet av digitala verktyg i förskolan. Kjällander (2019) skriver att pedagoger behöver förklara att deras roll i användandet av digitala verktyg i förskolan är viktig och inte ska ersättas av de digitala verktygen. Enligt Kjällander har effekterna av digitalisering blivit större när användandet av digitala verktygen har ett tydligt mål och implementeras som en del av undervisningen (s. 23-24). Samtidigt betonar Skolverket (2021) att digitala verktyg inte ska ersätta de andra materialen utan det ska både finnas det analoga och det digitala.

De flesta pedagoger upplevde att vårdnadshavarna påverkas i ganska hög grad av medias syn, men det fanns ganska många pedagoger som tyckte att vårdnadshavarna påverkades i låg grad av media (se figur 21). Utifrån pedagogernas svar, kan vi se att pedagogerna upplevde att vårdnadshavarna har hamnat i mediapaniken som Elza (2019) skriver om (s. 284-285). Om vi tittar parallellt på den tidigare frågan ser vi att de flesta av pedagogerna upplevde att vårdnadshavarna har en ganska positiv inställning till digitala verktyg i förskolan. En förklaring kan finnas i det Sandberg och Vuorinen (2020) skriver om betydelse av informationen mellan hem och förskola. De betonar om vårdnadshavarna uppskattar den information de får från pedagogerna kan det skapa möjlighet till att bygga en bra relation mellan parterna. Relationsbygget ger vårdnadshavare en möjlighet till att känna sig trygga när de lämnar sina barn (s. 60).

Vårdnadshavare

De flesta av vårdnadshavarna svarade att de använder ipad tillsammans med barnen och tv kommer tätt därefter (se figur 23). Ipad var också något som de intervjuade vårdnadshavarna talade om, tre av fyra använde ipad. Sedan kunde användningen mellan vårdnadshavarna skilja sig åt i den bemärkelsen om de var med barnen eller om de gjorde något parallellt. Det var 30 stycken av vårdnadshavarna som svarade att de ganska ofta sitter tillsammans med sina barn (se figur 25). Vårdnadshavarna i intervjuerna talade om att de kanske *"lagar mat"* under tiden barnen fick använda ipad, men de flesta vårdnadshavarna talade om att de satt med barnet. En vårdnadshavare berättade också om att hen ville vara med för att se vad barnet gör. Det kan finnas tendens till mediapanik i vårdnadshavarens resonemang, men också att vårdnadshavaren vill ha koll på var barnen gör. Undrar om vårdnadshavarna vet om vad deras betydelse har när barnet sitter med ipad. Två av dem betonade att de sitter med barnen efter att de har gjort de praktiska sakerna. Enligt Dunkels är det viktigt att vuxna finns i närheten när barn använder

digitala verktyg för att se när barnen använder internet, på grund av program som finns för att filtrera olämpliga innehåll fungerar dåligt (s. 292). Skillnaden mellan enkäternas och intervjuernas svar kan bero på det sätt deltagaren har tolkat enkätens fråga, det vill säga ordet ”tillsammans”. Enligt vår studie menade de flesta av vårdnadshavarna att de är i närheten av barnen när de till exempel spela spel på ipaden eller deltar aktivt med dem. Om de tolkar ordet ”tillsammans” på ett sådant sätt kan det lätt leda till att vårdnadshavare har en sådan bild även när det gäller användandet av digitala verktyg i förskolan, det vill säga att pedagogerna gör någonting annat när barnen använder digitala verktyg.

Den högsta andelen av vårdnadshavarna uppskattade att förskola använde mycket ofta eller ganska ofta digitala verktyg i förskolans utbildning. Sedan fanns det ett antal vårdnadshavare som upplevde att förskolan sällan eller inte alls använde sig av digitala verktyg (se figur 32). Den största delen av vårdnadshavarna på förskola 2 upplevde att förskolan sällan använde digitala verktyg i jämförelse med vårdnadshavarna på förskolan 1 som bedömde att digitala verktyg användes ganska ofta (se figur 33). Men samtidigt upplever inte vårdnadshavarna på förskola 2 att förskolan borde använda sig mer av digitala verktyg (se figur 35). Detta enkätsvar kan vi också se i intervjusvaren, där vårdnadshavarna på förskola 2 berättade att de var nöjda med den mängd som förskolan använder idag, att det är lagom mycket. Vårdnadshavarna berättade också om förskolan skulle börja använda sig mer av digitala verktyg skulle de ha en dialog med förskolan. Detta kan vara ett tecken på att förskolan har skapat en god relation med vårdnadshavarna när det handlar om digitala verktyg (Riddersporre, 2019, s. 213).

Enligt intervjuerna verkade en av vårdnadshavarna inte veta hur mycket förskolan använder digitala verktyg och som resultatet kunde hen inte svara på frågan medan två vårdnadshavare upplevde att förskolan inte borde använda mer av digitala verktyg än vad den gör nu. En av dem förklarade att hen upplevde att pedagoger och barnen på förskolan använder mer digitala verktyg än vad det behövs och därför tycker inte hen att förskolan behöver använda verktygen mer. *”Det var bättre då när det inte fanns. Nu finns det överallt. Varför behöver det finnas i förskolan?”* betonade hen. Den andra vårdnadshavaren berättade att hen upplevde att barnets förskola ligger på låg nivå när det handlar om digitalisering och digitala verktyg. *”Jag tror att jag inte skulle välja att det är mer än så”* fortsatte hen. Elza Dunkels (2019) pratar om ett digitalt utanförskap, hon menar att barn som inte får möjlighet att använda nätet och digitala verktyg tidigt riskerar att utveckla ett icke effektivt förhållningssätt till användandet av datorer och nät svårare än barnen som har tillgång till dem tidigt (s. 288). Regeringskansliet (2017) betonar hur viktigt det är att barn får utveckla digitala kompetens för att de ska kunna möta ett digitaliserat Sverige (s. 13). I förskolans läroplan (2018) står det tydligt om att barnen ska få utveckla digital kompetens. *”Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information”* (s. 9).

I vårdnadshavarnas enkätsvar var det ett antal som upplevde att det inte stämde helt med att de fick tillräckligt med information om hur förskolan arbetar med digitala verktyg (se figur 38). Det är också ganska procentuellt lika mellan förskolorna att det inte stämde helt (se figur 39).

Även vid intervjutillfällena berättade två av vårdnadshavarna att de inte fick tydligt med information om vad barnen gör med de digitala verktygen samt att de skulle vilja veta mer. Intressant är att det fanns en vårdnadshavare som berättade att hen inte hade tänkt så mycket på informationsflödet om digitala verktyg. Men när hen började tänka på det, kom hen på att hen inte får så mycket information om hur förskolan arbetar med digitala verktyg. Samtidigt sade hen att hen inte heller har frågat förskolan om hur pedagogerna arbetar med digitala verktyg. En fundering man kan ställa sig i relation till denna fråga är vad är tillräckligt med information för var och en. Pedagogerna kanske ska fråga vårdnadshavarna vid något tillfälle om hur dem skulle vilja ha informationen om förskolans arbete med digitala verktyg. Det var en vårdnadshavare som berättade att hen inte fick den information som hen skulle vilja ha. Detta är något som Harju & Tallberg Boman (2013) också betonar, att föräldrar har olika behov av vilket informationsflöde de vill ha. En vårdnadshavare vill ha information på ett sätt till skillnad från en annan vårdnadshavare (s. 67). En av vårdnadshavarnas förslag var att förskolan skulle kunna skicka ut ett informationsbrev om förskolans arbete med digitala verktyg två gånger i månaden, för att hen skulle bli nöjd. Det fanns dock en vårdnadshavare som svarade att hen inte har ett sådant behov utan att det räckte med den koppling med läroplanen som pedagogerna gör i Unikum. ”*Om mitt barn pratade mycket om plattorna då skulle jag vilja ha mer information om det*” förklarade hen. Sandberg och Vuorinen (2020) skriver om vikten förskolans information har till uppbyggen av en bra relation mellan hem och förskola. De betonar att genom att pedagoger ger tillräckliga information till vårdnadshavare skapar en känsla av trygghet till de sista (s. 60-61).

Det var 43 av 84 vårdnadshavare som hade en ganska positiv inställning och 12 stycken hade en något negativ inställning till att förskolan använder digitala verktyg. Sedan fanns det 27 vårdnadshavare som hade en mycket positiv inställning och ingen var mycket negativ (se figur 27). En av vårdnadshavare som deltog i intervjuerna visade sig vara något negativa. Vårdnadshavaren betonade att hen ofta såg ett gäng barn att sitta med en lärplatta eller framför en stor tv duk när hen skulle hämta sina barn. Det man kan ta med sig utifrån vårdnadshavarnas svar är kanske att pedagogerna på förskolan behöver informera om hur förskolan använder digitala verktyg. Den information som förskolan ger kan bidra med att de inte behöver bevisa för vårdnadshavare varför förskolan använder digitala verktyg (Kjällander, 2019, s. 23-24).

Vad vårdnadshavare ser eller vad deras barn berättar angående digitala verktyg verkar påverka vårdnadshavarnas inställning. Vad händer med medias syn då? Påverkas vårdnadshavarnas inställning av det som de flesta pedagoger tyckte (se figur 33) och i så fall i vilken nivå? WHO:s rekommendationer till hur lång tid får barnen sitta framför en skärm utifrån deras ålder och det kritiska förhållningssättet kring de digitala verktygen i förskolan av vissa läkare och forskare verkar de flesta vårdnadshavare påverkas i ganska låg grad (se figur 29). Dessa resultat stämmer överens med vad vårdnadshavare berättade i intervjuerna. När vi frågade dem om vilka informationsformer de litade på när det handlade om digitala verktyg i förskolan nämnde ingen av de medias syn, utan de litade på den information de fick från pedagogerna i bland annat Unikum. Angående skärmtid berättade en av vårdnadshavarna vid intervjun att hans barn ibland sitter flera timmar framför tv:n. Men ändå oroar inte vårdnadshavaren sig för hen ser att de är aktiva i övrigt, det vill säga att de gillar att vara utomhus, att springa med mera. En annan vårdnadshavare berättade att hen hade tidsangivelse som var bestämd av dem. Det betyder att

barnen får titta på tv eller sitta med lärplattan under en viss tid. Elza Dunkels (2019) skriver att om vårdnadshavare bara fokuserar på skärmtiden, den tid, barnen spenderar framför skärmen, kan de riskera att inte se innehållet som barnen möter på det digitala arbetet (s. 291).

Det fanns några vårdnadshavare som ansåg att de inte visste hur mycket och på vilket sätt deras barn använder digitala verktyg på förskolan. Vårdnadshavarna var inte heller säkra på vart deras barns förskola ligger digitalt. Det kan tolkas som att den information de får från pedagogerna inte är tillräckligt. Det stämmer överens till enkäternas svar där de flesta vårdnadshavare sa att informationen de får angående förskolans arbete med digitala verktyg inte är tillräckligt (se figur 38). Även vid intervjutillfällena berättade två av vårdnadshavarna att de inte får tydligt med information om vad barnen gör med de digitala verktygen och att de skulle vilja veta mer. De gav som förslag att pedagogerna skulle kunna skriva mer i vecko- eller månadsbrev om vilka digitala verktyg barnen använder samt på vilket sätt.

De flesta vårdnadshavare verkade ha samma inställning till användandet av digitala verktyg i förskolans verksamhet efter att sitt/sina barn har börjat på förskolan (se figur 40). Här finns det en skillnad mellan enkäternas- och intervjuernas svar. Vid intervjuerna svarade två vårdnadshavare att deras inställning har ändrats till det positiva. En av de berättade att i början tyckte hen att det handlade om att barnen spelar spel, ” *men nu förstår jag att det är mer breddare än jag trodde att det var. Till exempel projicera bilder på väggen, på saker*” tillade hen. Andra vårdnadshavaren pratade om att hen tänkte först att förskolebarn är för små för att förstå hur digitala verktyg fungerar men att efter en period tänker hen att det är okej för dem att använda digitala verktyg så länge det finns ett tydligt syfte. Kring denna fråga behöver man vara medveten om att det bara var fyra personer som intervjuades så man kan inte säga att det gäller generellt. Men detta är något vi kan se i vår studie.

Metoddiskussion

I studien har vi använt oss av två olika metoder, enkäter och intervjuer. Enkäter för att få svar från en större population och intervjuer för att få en djupare förståelse. Vi valde också att ha med två olika förskolor för att kunna se om det var någon skillnad mellan förskolorna just för de arbetat olika länge/mycket med digitala verktyg. Vi hade en önskan i början att intervjua flera än vad vi slutligen gjorde i studien. Det var för att få en möjlighet att få höra flera röster. Vi visste innan studiens början att förskolorna var olika stora, vilket också skulle påverka mängden som svarade. Vi förväntade oss en högre svarsfrekvens än den vi fick i studien. Det som kan vara orsaken till det var ett läge där vi behövde hålla avstånd på grund av pandemin, vilket påverkade att vi inte kunde påminna både pedagoger och vårdnadshavare i lika stor utsträckning som önskat. Vår studie är liten men har givit en djupare förståelse och kunskap om information och digitala verktyg.

Slutsats

Den kommunikation som skapas mellan hem och förskola är en betydande faktor för att informationen ska bli bra. Pedagoger behöver fokusera på att utveckla informationsformer när det handlar om digitala verktyg. Pedagogernas trygghet med att informera om digitala verktyg kan vi se ha en betydande roll. Om pedagogerna inte har en trygghet till att informera kan det skapa en osäkerhet som leder till att pedagogerna undviker att informera. Utifrån studien

framkom att förskolans pedagoger kan behöva mer kunskap och kompetens om digitala verktyg för att öka sin trygghet.

De fanns en skillnad mellan pedagoger och vårdnadshavares uppfattning om informationen. Pedagogerna upplevde att de informerade tillräckligt om förskolans arbete med digitala verktyg men det visade sig att vårdnadshavaren inte upplevde detsamma. Förskolan behöver fråga vårdnadshavarna om vad de har för olika önskemål, hur och när de vill att förskolan ska ge information om digitala verktyg. Alla möten i förskolan har olika stor betydelse för olika vårdnadshavare men att alla informationsformer är en bit av helheten för att information ska bli mer personlig och betydelsefull.

Förskolans pedagoger upplevde att de flesta vårdnadshavarna hade en positiv inställning till digitala verktyg, men att det fanns några vårdnadshavare som hade en något negativ inställning och var mer kritiska.

Vårdnadshavarna uppskattar och litar på pedagogernas information om digitala verktyg. Förskolans information kan ha en påverkan på vårdnadshavarnas inställning till digitala verktyg i förskolan. I studien fanns några vårdnadshavare som hade ändrat sin inställning till digitala verktyg sedan barnet började på förskolan, större delen vårdnadshavarna hade inte ändrat sin inställning. Detta stärker betydelse av förskolans roll angående informationen till vårdnadshavare om arbetet med digitala verktyg. Förskolan behöver arbeta vidare med att utveckla de olika informationsformer som finns mellan hem och förskola. Detta är vad vi kan se i vår studie utifrån enkäterna på två förskolor och intervjuer av fyra vårdnadshavare och två pedagoger.

Referenser

Bjereld, Ulf., Demker, Marie., och Hinnfors, Jonas (2002). *Varför vetenskap? – om vikten av problem och teori i forskningsprocessen*. Lund: Studentlitteratur.

Denscombe, Martyn (2000). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Svenska utgåvan. Översatt av Per Larson. Lund: Studentlitteratur.

- Dunkels, Elza. (2019). *I mediepanikens fotspår: barns rätt till digital kompetens och säkerhet på nätet*. I: Kjällander, Susanne och Riddersporre, Bim. (red.) *Digitalisering i förskolan – på vetenskaplig grund*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Enö, Mariann. (2013). *Kommunikation och samverkan i mångkulturella skolor*. I: Harju, A. och Tallberg Broman, I. (red.). *Föräldrar, förskola och skola: om mångfald, makt och möjligheter*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, Peter., Giljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., och Wängnerud, Lena. (2010). *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Fjärde upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Forsling, Karin. (2011). *Digital kompetens i förskolan*. Ingår i: KAPET. Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift. - Karlstad : Karlstads universitet. 76-95.
- Forsling, Karin. (2020). *Hur tänker du nu? Digitala verktyg och kollegiala lärprocesser i förskolan*. Vol 38 Nr 2 (2020): Barn: Forskning om barn og barndom i Norden. 57-73. DOI: 10.5324/barn.v38i2.3706.
- Halvorsen, Knut. (1992). *Samhällsvetenskaplig metod*. Svenska utgåvan. Översatt av Sten Andersson. Stockholm: Studentlitteratur.
- Jonsdottir, Fanny och Nyberg, Eva. (2013). *Erkännande, empowerment och demokratiska samtal*. I: Harju, Anne., och Tallberg Broman, Ingegerd. (red.). *Föräldrar, förskola och skola: om mångfald, makt och möjligheter*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Kjällander, Susanne. (2019). *Övergripande aspekter av digitalisering i förskolan*. I: Kjällander, Susanne och Riddersporre, Bim. (red.) *Digitalisering i förskolan – på vetenskaplig grund*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Lantz, Annika. (1993). *Intervjumethodik – den professionellt genomförande intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Markström, Ann-Marie. (2013). *Pedagogisering av föräldrar i förskola och skola*. I: Harju, A. och Tallberg Broman, I. (red.). *Föräldrar, förskola och skola: om mångfald, makt och möjligheter*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Regeringskansliet. (2017). *För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi*. Stockholm.
- Riddersporre, Bim. (2019). *Föräldrasamverkan i en digitaliserad förskola*. I: Kjällander, Susanne och Riddersporre, Bim. (red.) *Digitalisering i förskolan – på vetenskaplig grund*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Rönnerberg, Margareta. (2019). *Vad säger forskningen om barn, tonåringar och "skärmar"?*. Inlägg från blogg. Barnisten.blogspot.com. CC-BY 2.5 SE.
- Sandberg, Anette och Vourinen, Tuula. (2020) *Hem och förskola – samverkan i förändring*. Andra upplagan. Stockholm: Liber.
- Skolverket (2018). *Läroplanen för förskolan. Reviderad 2018*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2021). *Digital kompetens och digitala verktyg i förskolan*. Artikel. Hämtad 2021-03-31.

- Thoresson, Anna. (2019). *Utforska digitala verktyg i förskolan*. Stockholm: Lärarförlaget.
- Trost, Jan och Hultåker, Oscar. (2016). *Enkätboken*. Fjärde utgåvan. Lund: Studentlitteratur.
- Vetenskapsrådet (2011). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- WHO (2019). *För att växa upp friska måste barn sitta mindre och leka mer - Nya WHO-riktlinjer för fysisk aktivitet, stillasittande beteende och sömn för barn under 5 år*. Artikel. Hämtat 2020-09-05.